P.Z.E. br. 212

HRVATSKI SABOR

KLASA: 022-02/25-01/103
URBROJ: 65-26-7

Zagreb, 17. veljače 2026.

Hs**NP*022-02/25-01/103*65-26-7**Hs

ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA HRVATSKOGA SABORA

PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA RADNIH TIJELA

Na temelju članaka 178. i 192. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem ***Konačni prijedlog zakona o deviznom poslovanju,*** koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnijela Vlada Republike Hrvatske, aktom od 17. veljače 2026. godine.

Ovim zakonskim prijedlogom usklađuje se zakonodavstvo Republike Hrvatske sa zakonodavstvom Europske unije, te se u prilogu dostavlja i Izjava o njegovoj usklađenosti s pravnom stečevinom Europske unije.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila potpredsjednika Vlade Republike Hrvatske i ministra financija dr. sc. Tomislava Ćorića, državne tajnike dr. sc. Terezu Rogić Lugarić, Stipu Župana i Mateja Bulu, ravnatelja Porezne uprave Božidara Kutlešu i ravnatelja Carinske uprave Marija Demirovića.

PREDSJEDNIK

Gordan Jandroković

P.Z.E. br. 212

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

KLASA: 022-03/25-01/23
URBROJ: 50301-05/31-26-16

Zagreb, 17. veljače 2026.

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB
Primljeno: 17 -02- 2026
Klasifikacijska oznaka: 022-02/25-01/103 65
Urudžbeni broj: 50-26-6 1

Hs"NP"022-02/25-01/103"50-26-6"Hs

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

PREDMET: Konačni prijedlog zakona o deviznom poslovanju

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 85/10. - pročišćeni tekst i 5/14. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) i članka 172. u vezi s člankom 190. Poslovnika Hrvatskoga sabora („Narodne novine”, br. 81/13., 113/16., 69/17., 29/18., 53/20., 119/20. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 123/20. i 86/23. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske), Vlada Republike Hrvatske podnosi Konačni prijedlog zakona o deviznom poslovanju.

Ovim zakonskim prijedlogom usklađuje se zakonodavstvo Republike Hrvatske sa zakonodavstvom Europske unije, te se u prilogu dostavlja i Izjava o njegovoj usklađenosti s pravnom stečevinom Europske unije.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila potpredsjednika Vlade Republike Hrvatske i ministra financija dr. sc. Tomislava Ćorića, državne tajnike dr. sc. Terezu Rogić Lugarić, Stipu Župana i Mateja Bulu, ravnatelja Porezne uprave Božidara Kutlešu i ravnatelja Carinske uprave Marija Demirovića.

PREDSJEDNIK

mr. sc. Andrej Plenković

REPUBLIKA HRVATSKA 2 VLADA REPUBLIKE HRVATSKE ZAGREB

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O DEVIZNOM POSLOVANJU

Zagreb, veljača 2026.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O DEVIZNOM POSLOVANJU

DIO PRVI

OPĆE ODREDBE

Predmet Zakona

Članak 1.

Ovim se Zakonom uređuje:

- poslovanje između rezidenata i nerezidenata u stranim sredstvima plaćanja i u eurima
- poslovanje između rezidenata u stranim sredstvima plaćanja
- kontrola gotovine koja se unosi u Europsku uniju preko Republike Hrvatske ili iznosi iz Europske unije preko Republike Hrvatske čime se osigurava provedba Uredbe Europske unije iz članka 2. ovoga Zakona te kontrola gotovine koja se unosi u Republiku Hrvatsku iz druge države članice Europske unije ili iznosi iz Republike Hrvatske u drugu državu članicu Europske unije
- izvješćivanje Hrvatske narodne banke o poslovima s inozemstvom.

Članak 2.

Ovim se Zakonom osigurava provedba Uredbe (EU) 2018/1672 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2018. o kontrolama gotovine koja se unosi u Uniju ili iznosi iz Unije i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1889/2005 (SL L 284, 12.11.2018.), kako je ispravljena Ispravkom Uredbe (EU) 2018/1672 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2018. o kontrolama gotovine koja se unosi u Uniju ili iznosi iz Unije i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1889/2005 (SL L 435, 23.12.2020.) (u daljnjem tekstu: Uredba (EU) 2018/1672).

Članak 3.

(1) Pojedini pojmovi u smislu ovoga Zakona imaju sljedeće značenje:

1. *Carinska uprava* je Ministarstvo financija, Carinska uprava
2. *Certificirani program* je računalni program za koji je Hrvatska narodna banka izdala certifikat
3. *Države članice* su države članice Europske unije
4. *Elektronički novac* ima značenje kako je uređeno zakonom kojim se uređuje elektronički novac
5. *Financijski inspektorat* je Ministarstvo financija – Financijski inspektorat Republike Hrvatske
6. *Gotov novac* su novčanice i kovani novac
7. *Imatelj kvalificiranog udjela* je fizička ili pravna osoba koja je neposredni imatelj 25 % ili više poslovnog udjela, dionica ili drugih prava na temelju kojih sudjeluje u upravljanju pravnom osobom
8. *Inozemno trgovačko društvo* ima značenje kako je uređeno zakonom koji uređuje trgovačka društva
9. *Knjižni novac* je novčana tražbina prema pružatelju platnih usluga, a isključuje novčanu tražbinu prema izdavatelju elektroničkog novca

10. *Kreditna institucija* ima značenje kako je uređeno zakonom koji uređuje poslovanje kreditnih institucija
11. *Mjenjačko mjesto* je prostorna i organizacijska jedinica ovlaštenog mjenjača u kojoj se obavljaju mjenjački poslovi, a može sadržavati jedno ili više blagajničkih mjesta te može biti dio poslovnog prostora u kojem se obavljaju i druge djelatnosti
12. *Mjenjački automat* je elektronički uređaj koji stranci ovlaštenog mjenjača omogućava isključivo zamjenu novčanica u stranoj valuti u gotov novac eura
13. *Nerezidenti* su sve osobe ili entiteti koji se ne smatraju rezidentima sukladno točki 21. ovoga stavka
14. *Novčana sredstva* su novčanice i kovani novac, elektronički novac i knjižni novac
15. *Podnositelj zahtjeva* jest osoba koja namjerava obavljati mjenjačke poslove kao ovlašteni mjenjač, u slučaju obavljanja zajedničkog obrta podnositelj zahtjeva su svi vlasnici zajedničkog obrta zajedno
16. *Posao s inozemstvom* je pravni posao rezidenta s nerezidentom koji je s obzirom na kategoriju rezidenta, vrstu posla ili vrijednost glavne činidbe posla značajan za izradu platne bilance i stanja međunarodnih ulaganja Republike Hrvatske, uključujući osobito sljedeće poslove: izravna, portfeljna i ostala vlasnička ulaganja, poslove s vrijednosnim papirima, kreditne poslove, depozitne poslove, transakcije na osnovi građevinskih usluga, prihode i rashode od razmjene usluga i posebnih transakcija, transakcije povezane s međunarodnim prijevozom, transakcije povezane s osiguranjem, financijske izvedenice i poslove oplemenjivanja
17. *Potvrda o autentičnosti ugrađenoga certificiranog programa* potpisana je izjava proizvođača računalnog programa da je ugrađeni program identičan onom programu za koji je s ovlaštenim mjenjačem sklopio ugovor
18. *Povoljni kupovni tečaj* je broj koji je manji od temeljnoga kupovnog tečaja
19. *Povoljni prodajni tečaj* je broj koji je veći od temeljnoga prodajnog tečaja
20. *Računalo* je i virtualno računalo odnosno računalni program koji omogućava da dio fizičkog računala djeluje kao zasebno računalo, a koji dio s fizičkim računalom dijeli iste elemente sklopa
21. *Rezident* je osoba ili entitet koji ima središte gospodarskog interesa na području Republike Hrvatske:

a. pravna osoba sa sjedištem u Republici Hrvatskoj, osim podružnice te pravne osobe osnovane izvan Republike Hrvatske, te jedinica izvanteritorijalnih enklava drugih država, Europske unije i međunarodnih organizacija na području Republike Hrvatske
b. podružnica inozemnog trgovačkog društava upisana u registar koji se vodi kod nadležnog tijela državne vlasti ili uprave u Republici Hrvatskoj
c. obrtnik i druga fizička osoba sa sjedištem odnosno prebivalištem u Republici Hrvatskoj koja samostalnim radom obavlja gospodarsku djelatnost za koju je registrirana
d. fizička osoba s prebivalištem u Republici Hrvatskoj
e. fizička osobe bez prebivališta u Republici Hrvatskoj koja u Republici Hrvatskoj boravi u trajanju najmanje godinu dana ili dulje, osim diplomatskih i konzularnih predstavnika stranih zemalja te članova njihovih obitelji
f. teritorijalna enklava Republike Hrvatske u inozemstvu odnosno diplomatsko, konzularno i drugo predstavništvo Republike Hrvatske koje se financira iz proračuna, te hrvatski državljanin zaposlen u tom predstavništvu i članovi njegove obitelji

22. *Strana sredstva plaćanja* su devize kao novčana potraživanja u stranoj valuti prema pružatelju platnih usluga, strana gotovina (novčanice i kovanice) te čekovi i mjenice koji glase na stranu valutu i koji su unovčivi u stranoj valuti

23. *Stvarni vlasnik* je fizička osoba koja je u kvalificiranom imatelju udjela pravne osobe neposredni imatelj 25 % ili više poslovnog udjela, dionica ili drugih prava na temelju kojih sudjeluje u upravljanju tom pravnom osobom
24. *Temeljni kupovni tečaj* je najveći broj s kojim ovlašteni mjenjač dijeli svaku jedinicu strane valute pri zamjeni stranih novčanica, stranoga kovanog novca ili čekova nominiranih u stranoj valuti za novčanice ili kovani novac u eurima
25. *Temeljni prodajni tečaj* je najmanji broj s kojim ovlašteni mjenjač dijeli svaku jedinicu strane valute pri zamjeni novčanica i kovanog novca u eurima za strane novčanice ili strani kovani novac, odnosno pri zamjeni knjižnog novca nominiranog u eurima putem platne kartice stranke za strane novčanice i strani kovani novac
26. *Ugovor o korištenju certificiranog programa* je ugovor sklopljen između proizvođača računalnog programa i podnositelja zahtjeva odnosno ovlaštenog mjenjača, u kojem je točno utvrđen program koji je predmet ugovora i kojim podnositelj zahtjeva ili ovlašteni mjenjač stječe pravo korištenja certificiranog programa, a može biti sklopljen i pod uvjetom da stupi na snagu nakon dobivanja odobrenja za obavljanje mjenjačkih poslova.

(2) Pojmovi iz ovoga Zakona koji se odnose na kontrole prekograničnog prijenosa gotovine imaju jednako značenje kao što je određeno u članku 2. stavku 1. Uredbe (EU) 2018/1672.

(3) Izrazi koji se koriste u ovom Zakonu, a imaju rodno značenje, odnose se jednako na muški i ženski rod.

DIO DRUGI

PLAĆANJA, NAPLATE I PRIJENOSI U STRANIM SREDSTVIMA PLAĆANJA

Plaćanja, naplate i prijenosi u stranim sredstvima plaćanja između rezidenata, te između rezidenata i nerezidenata

Članak 4.

(1) Plaćanje i naplata u devizama, stranoj gotovini i čekovima, prijenosi deviznih sredstava između rezidenata, te rezidenata i nerezidenata su slobodni.

(2) Plaćanja i naplate u stranoj gotovini između rezidenata, te između rezidenata i nerezidenata u Republici Hrvatskoj odvijaju se u skladu s propisima o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma i poreznim propisima.

(3) Na način i rokove polaganja strane gotovine na račun te visinu blagajničkog maksimuma pri plaćanju i naplati u stranoj gotovini iz stavka 2. ovoga članka primjenjuju se odredbe propisa kojima se uređuje fiskalizacija.

Simulirani ugovori

Članak 5.

Rezident ne smije platiti neistinitu tražbinu ili izdati nalog za plaćanje nerezidentu na temelju simuliranog ugovora ili neistinite fakture, odnosno sklopiti ugovor u kojemu nije navedena stvarna cijena.

DIO TREĆI

MJENJAČKO POSLOVANJE

Mjenjački poslovi

Članak 6.

(1) Mjenjački poslovi su zamjena novčanih sredstava nominiranih u jednoj valuti u novčana sredstva nominirana u drugoj valuti i zamjena čekova nominiranih u jednoj valuti u novčana sredstva u drugoj valuti.

(2) Mjenjačkim poslovima ne smatraju se:

1. usluga kod koje primatelj plaćanja, na izričit zahtjev platitelja dan neposredno prije izvršenja platne transakcije, daje platitelju gotov novac kao dio platne transakcije u sklopu plaćanja za kupnju robe ili usluge
2. usluga preračunavanja (konverzije) valuta koju nudi primatelj plaćanja
3. usluga preračunavanja (konverzije) valuta koju institucija za platni promet ili institucija za elektronički novac nudi za potrebe izvršenja platnih transakcija
4. usluga preračunavanja (konverzije) valuta koju na bankomatu ili prodajnom mjestu (eng. *POS - point of sale*) nude osobe koje nisu institucije iz točke 3. ovoga stavka.

Članak 7.

Mjenjačke poslove u Republici Hrvatskoj može obavljati:

1. kreditna institucija pod uvjetima iz zakona kojim je uređeno poslovanje kreditnih institucija
2. ovlašteni mjenjač pod uvjetima iz ovoga Zakona.

Ovlašteni mjenjač

Članak 8.

(1) Ovlašteni mjenjač u Republici Hrvatskoj može biti samo:

1. pravna osoba sa sjedištem u Republici Hrvatskoj
2. podružnica inozemnog trgovačkog društva osnovana u Republici Hrvatskoj i upisana u sudski registar Republike Hrvatske, čiji osnivač je u matičnoj državi ovlašten obavljati mjenjačke poslove
3. vlasnik obrta sa sjedištem u Republici Hrvatskoj ili, u slučaju zajedničkog obavljanja obrta, svi vlasnici zajedničkog obrta zajedno.

(2) Ovlašteni mjenjač je osoba iz stavka 1. ovoga članka koja ima odobrenje za obavljanje mjenjačkih poslova.

(3) Hrvatska narodna banka nadležna je za izdavanje i ukidanje odobrenja za obavljanje mjenjačkih poslova.

(4) Hrvatska narodna banka može, odgovarajućom primjenom odredbi ovoga Zakona, izdati odobrenje za obavljanje mjenjačkih poslova trgovačkom društvu u osnivanju te fizičkoj osobi koja kao vlasnik obrta namjerava osnovati obrt.

Mjenjačko poslovanje ovlaštenog mjenjača

Članak 9.

(1) Ovlašteni mjenjač može obavljati samo sljedeće mjenjačke poslove:

1. zamjenu stranog gotovog novca ili čekova nominiranih u stranoj valuti za gotov novac eura
2. zamjenu gotovog novca eura za strani gotov novac
3. zamjenu knjižnog novca nominiranog u euru putem platne kartice stranke za gotov novac u stranoj valuti, pod uvjetom da je stranka kao platitelj inicirala platnu transakciju preko ovlaštenog mjenjača kao primatelja plaćanja.

(2) Ovlašteni mjenjač može obavljati mjenjačke poslove samo ako u sudskom odnosno obrtnom registru ima upisanu tu djelatnost.

(3) Ovlašteni mjenjač podnosi prijavu za upis djelatnosti iz stavka 2. ovoga članka u sudski odnosno obrtni registar po dobivanju odobrenja za obavljanje mjenjačkih poslova.

(4) Ovlašteni mjenjač može obavljati mjenjačke poslove na mjenjačkom mjestu ili pomoću mjenjačkog automata.

(5) Ovlašteni mjenjač dužan je certificiranim programom evidentirati svaki mjenjački posao, uključujući i storniranje mjenjačkog posla, kao i svaku promjenu stanja u blagajni na mjenjačkom mjestu ili u mjenjačkom automatu.

(6) Kreditna institucija dužna je ovlaštenom mjenjaču, na njegov zahtjev, otvoriti račun za plaćanje i pružati usluge povezane s tim računom na objektivan, ne diskriminirajući i razmjeran način.

(7) Kreditna institucija dužna je o svakom odbijanju zahtjeva iz stavka 6. ovoga članka Hrvatskoj narodnoj banci i Financijskom inspektoratu dostaviti obavijest s obrazloženjem.

(8) Ovlašteni mjenjač može mjenjačke poslove iz stavka 1. ovoga članka obavljati samo s fizičkim osobama.

Sklapanje mjenjačkog posla

Članak 10.

(1) Ovlašteni mjenjač mora pri sklapanju mjenjačkog posla sa strankom primijeniti tečaj s tečajne liste objavljene na mjenjačkom mjestu ili mjenjačkom automatu.

(2) Ovlašteni mjenjač može tijekom jednog radnog dana na mjenjačkom mjestu ili na mjenjačkom automatu samo jednom izmijeniti tečajnu listu.

(3) Ovlašteni mjenjač ne smije naplatiti naknadu za mjenjački posao obavljen na mjenjačkom automatu.

(4) Ovlašteni mjenjač dužan je stranci prije izvršenja svoje činidbe iz mjenjačkog posla na mjenjačkom mjestu predati potvrdu o mjenjačkom poslu, čiji sadržaj je uređen podzakonskim propisom iz članka 19. stavka 3. ovoga Zakona.

(5) Nakon uvida u potvrdu o mjenjačkom poslu iz stavka 4. ovoga članka stranka može odustati od mjenjačkog posla obavljenog na mjenjačkom mjestu u kojem slučaju je ovlašteni mjenjač dužan stornirati mjenjački posao.

(6) Ovlašteni mjenjač dužan je stranci koja odustane od mjenjačkog posla na mjenjačkom mjestu izdati potvrdu o storniranju mjenjačkog posla, čiji sadržaj je uređen podzakonskim propisom iz članka 19. stavka 3. ovoga Zakona.

(7) Ovlašteni mjenjač dužan je koristiti certificirani program za izradu i objavu podataka o tečaju i naknadi, kao i za izdavanje potvrde o mjenjačkom poslu i storniranju mjenjačkog posla.

Obavljanje mjenjačkih poslova na mjenjačkom mjestu

Članak 11.

(1) Ovlašteni mjenjač može obavljati mjenjačke poslove na jednom ili na više mjenjačkih mjesta.

(2) Ovlašteni mjenjač mora na svakom mjenjačkom mjestu imati:

1. istaknut natpis „Mjenjačnica“ koji, ako u istome poslovnom prostoru osim mjenjačkih obavlja i druge poslove, mora istaknuti u dijelu prostora u kojem obavlja mjenjačke poslove
2. istaknutu važeću tečajnu listu s tečajevima eura u odnosu na strane valute, uključujući i povoljne tečajeve, ako ih primjenjuje
3. istaknutu informaciju o naknadi koju naplaćuje za mjenjački posao, ako naknadu naplaćuje
4. obavijest sljedećeg sadržaja: „Ovlašteni mjenjač dužan je stranci izdati potvrdu o mjenjačkom poslu, a stranka nakon uvida u potvrdu ima pravo odustati od mjenjačkog posla.“.

(3) Natpis, informacije i obavijest iz stavka 2. ovoga članka moraju biti postavljeni na lako uočljivom mjestu i na način jasno vidljiv strankama, i to na hrvatskom i engleskom jeziku.

(4) Na tečajnoj listi iz stavka 2. točke 2. ovoga članka najpovoljniji prodajni tečaj ovlaštenog mjenjača za stranu valutu ne smije biti jednak ili veći od njegova najpovoljnijeg kupovnog tečaja za istu valutu.

(5) Naknada za mjenjački posao obavljen na mjenjačkom mjestu može biti iskazana u apsolutnom iznosu ili u postotku od vrijednosti mjenjačkog posla.

(6) Ako ovlašteni mjenjač iskazuje naknadu za mjenjački posao u apsolutnom iznosu, naknada mora biti jednaka za sve valute, a ako iskazuje naknadu za mjenjački posao u postotku od vrijednosti mjenjačkog posla, visina naknade može se razlikovati samo ovisno o valuti u odnosu na koju se izračunava.

(7) Ovlašteni mjenjač koji ima više mjenjačkih mjesta dužan je omogućiti povezivanje računala sa svim drugim računalima na svim drugim mjenjačkim mjestima.

(8) U slučaju iz stavka 7. ovoga članka podaci za pristupanje računalima na drugim mjenjačkim mjestima moraju biti pohranjeni na svakom mjenjačkom mjestu ovlaštenog mjenjača.

(9) Ovlašteni mjenjač koji ima više mjenjačkih mjesta mora na svakom mjenjačkom mjestu omogućiti ispis izvješća iz članka 21. stavka 1. ovoga Zakona te obveznih izvješća iz članka 23. stavka 6. ovoga Zakona s toga mjesta i svih svojih drugih mjenjačkih mjesta.

(10) Ovlašteni mjenjač može prenositi stranu gotovinu iz blagajne na jednome mjenjačkom mjestu u blagajnu na drugom mjenjačkom mjestu.

(11) U slučaju prijenosa strane gotovine iz stavka 10. ovoga članka mjenjačko mjesto koje prima stranu gotovinu mora imati s pomoću certificiranog programa izrađen i ispisan dokument koji se odnosi na isplatu strane gotovine na mjenjačkom mjestu s kojeg se strana gotovina prenosi, a ispisani dokument mora potpisati osoba koja obavlja mjenjačke poslove na mjenjačkom mjestu s kojeg se strana gotovina prenosi.

(12) Ovlašteni mjenjač dužan je na mjenjačkom mjestu koje prima stranu gotovinu od drugog mjenjačkog mjesta evidentirati eursku protuvrijednost strane gotovine certificiranim programom s pomoću transakcije koja je propisana podzakonskim propisom iz članka 19. stavka 3. ovoga Zakona te po temeljnom kupovnom tečaju koji se primjenjuje na mjenjačkom mjestu koje šalje stranu gotovinu, za dan kada je evidentirana isplata strane gotovine na mjenjačkom mjestu koje šalje stranu gotovinu.

(13) Ako se ovlašteni mjenjač u istom poslovnom prostoru, osim mjenjačkom djelatnosti, bavi i drugim djelatnostima, a stranu gotovinu i čekove drži u trezoru, gotovina i čekovi koji proizlaze iz mjenjačke djelatnosti moraju biti odvojeni od gotovine i čekova koji proizlaze iz obavljanja druge djelatnosti.

(14) Ovlašteni mjenjač unutar mjenjačkog mjesta ne smije imati gotovinu ili čekove koji nisu evidentirani certificiranim programom ili za koje ne postoji odgovarajuća dokumentacija.

(15) Odgovorne osobe ovlaštenog mjenjača i osobe koje obavljaju mjenjačke poslove od vlastitog novca na mjenjačkom mjestu smiju imati samo eure, i to do iznosa od 150,00 eura.

Obavljanje mjenjačkih poslova pomoću mjenjačkog automata

Članak 12.

(1) Ovlašteni mjenjač na mjenjačkom automatu može zamjenjivati samo strane novčanice protuvrijednosti do najviše 300,00 eura po mjenjačkom poslu za gotov novac eura.

(2) Ovlašteni mjenjač može mjenjački automat postaviti i na svom mjenjačkom mjestu, ali se na mjenjački posao koji se obavlja pomoću mjenjačkog automata u tom slučaju primjenjuju odredbe ovoga članka.

(3) Ovlašteni mjenjač može pri obavljanju mjenjačkih poslova pomoću mjenjačkog automata primjenjivati samo temeljni kupovni tečaj.

(4) Odredbe članka 11. stavka 1., stavka 2. točaka 1. i 2. i stavka 3. ovoga Zakona koje se odnose na obavljanje mjenjačkog posla na mjenjačkom mjestu na odgovarajući način se primjenjuju na obavljanje mjenjačkih poslova pomoću mjenjačkog automata.

(5) Ovlašteni mjenjač dužan je na mjenjačkom automatu istaknuti na hrvatskom i engleskom jeziku sljedeću obavijest: „Ovlašteni mjenjač dužan je stranci izdati potvrdu o mjenjačkom poslu." koja mora biti vidljiva stranci prije izvršenja činidbe stranke iz mjenjačkog posla.

(6) Ovlašteni mjenjač dužan je osigurati da stranka odmah nakon obavljenog mjenjačkog posla može primiti potvrdu o mjenjačkom poslu, čiji je sadržaj propisan podzakonskim propisom iz članka 19. stavka 3. ovoga Zakona.

(7) Ovlašteni mjenjač dužan je mrežno povezati mjenjački automat s računalom koje se nalazi na mjenjačkom mjestu te u koji je ugrađen certificirani program, a ako ovlašteni mjenjač nema mjenjačko mjesto, s računalom koje se nalazi u sjedištu ovlaštenog mjenjača.

(8) Hrvatska narodna banka podzakonskim propisom iz članka 19. stavka 3. ovoga Zakona detaljnije uređuje tehničke zahtjeve za prijenos podataka između mjenjačkog automata i računala u koje je ugrađen certificirani program.

Uvjeti za obavljanje mjenjačkih poslova

Članak 13.

(1) Podnositelj zahtjeva odnosno ovlašteni mjenjač mora ispunjavati sljedeće uvjete:

1. imati sklopljen ugovor o korištenju certificiranog programa te potvrdu o autentičnosti ugrađenog certificiranog programa
2. u svakom trenutku imati dobar ugled
3. pored podnositelja zahtjeva, dobar ugled u svakom trenutku mora imati i:
   a. svaki zakonski zastupnik, imatelj kvalificiranog udjela i/ili stvarni vlasnik pravne osobe
   b. osnivač i svaki imatelj kvalificiranog udjela osnivača i/ili stvarni vlasnik osnivača, te svaka osoba ovlaštena za vođenje poslova i zastupanje osnivača i osoba ovlaštena da u poslovanju podružnice zastupa inozemnog osnivača.

(2) Uzima se da uvjet dobrog ugleda nije ispunjen ako je osoba pravomoćno osuđena u Republici Hrvatskoj za kazneno djelo iz članka 98. (financiranje terorizma), članka 103. (pripremanje kaznenih djela protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom), članka 106. (trgovanje ljudima), članka 190. (neovlaštena proizvodnja i promet drogama), članka 246. (zlouporaba povjerenja u gospodarskom poslovanju), članka 247. (prijevara u gospodarskom poslovanju), članka 248. (povreda obveze vođenja trgovačkih i poslovnih knjiga), članka 252. (primanje mita u gospodarskom poslovanju), članka 253. (davanje mita u gospodarskom poslovanju), članka 256. (utaja poreza ili carine), članka 258. (subvencijska prijevara), članka 265. (pranje novca), članka 270. (računalno krivotvorenje), članka 271. (računalna prijevara), članka 274. (krivotvorenje novca), članka 275. (krivotvorenje vrijednosnih papira), članka 276. (krivotvorenje znakova za vrijednost), članka 278. (krivotvorenje isprave), članka 279.

(krivotvorenje službene ili poslovne isprave) i članka 281. (ovjeravanje neistinitog sadržaja) Kaznenog zakona („Narodne novine“, br. 125/11., 144/12., 56/15., 61/15. - ispravak, 101/17., 118/18., 126/19., 84/21., 114/22., 114/23., 36/24. i 136/25.).

(3) Uzima se da uvjet dobrog ugleda nije ispunjen niti ako je osoba pravomoćno osuđena u inozemstvu za kazneno djelo koje opisom odgovara kaznenom djelu iz stavka 2. ovoga članka.

(4) Pri utvrđivanju dobrog ugleda Hrvatska narodna banka uzima u obzir sve činjenice i informacije kojima raspolaže, a osobito je li osoba pravomoćno osuđena u Republici Hrvatskoj za:

1. prekršaj propisan ovim Zakonom
2. prekršaj propisan zakonom kojim se uređuje sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma i
3. prekršaj propisan zakonom kojim se uređuje računovodstveno poslovanje.

(5) Pri ocjeni okolnosti iz stavka 4. ovoga članka, Hrvatska narodna banka vodi računa o tome može li koja od okolnosti dovesti u sumnju zakonitost ili sigurnost obavljanja mjenjačkih poslova.

(6) Hrvatska narodna banka ovlaštena je od podnositelja zahtjeva odnosno ovlaštenog mjenjača zatražiti dodatna pojašnjenja i podatke potrebne radi utvrđivanja uvjeta iz stavka 1. ovoga članka.

(7) Hrvatska narodna banka na temelju obrazloženog zahtjeva dobiva iz kaznene i prekršajne evidencije podatke o neosuđivanosti u Republici Hrvatskoj za kaznena djela i prekršaje iz stavaka 2. i 4. ovoga članka.

(8) Hrvatska narodna banka ovlaštena je od središnje nacionalne točke inicirati ishođenje podataka o neosuđivanosti u inozemstvu osoba iz članka 13. stavka 1. točaka 2. i 3. ovoga Zakona za kaznena djela iz stavka 3. ovoga članka iz Europskog sustava kaznenih evidencija, u skladu sa zakonom kojim se uređuju pravne posljedice osude, kaznena evidencija i rehabilitacija.

Zahtjev za izdavanje odobrenja za obavljanje mjenjačkih poslova

Članak 14.

(1) Uz zahtjev za izdavanje odobrenja za obavljanje mjenjačkih poslova, podnositelj zahtjeva Hrvatskoj narodnoj banci dostavlja:

1. za sebe kao podnositelja zahtjeva, kao i za sve osobe čiji je dobar ugled, u skladu s člankom 13. stavkom 1. točkom 3. ovoga Zakona, uvjet za izdavanje odobrenja za obavljanje mjenjačkih poslova:
   a. osnovne podatke odnosno osobne podatke koji su Hrvatskoj narodnoj banci nužni za utvrdenje identiteta tih osoba i pribavljanje podataka o neosuđivanosti prema članku 13. stavku 7. ovoga Zakona, a za pravnu osobu koja nije osnovana u Republici Hrvatskoj i izvod iz sudskog, odnosno odgovarajućeg registra države osnivanja
   b. dokaz o neosuđivanosti u inozemstvu za osobe koje nisu državljani Republike Hrvatske ili pravne osobe sa sjedištem u Republici Hrvatskoj, za kaznena djela iz

članka 13. stavka 3. ovoga Zakona, koji nije stariji od tri mjeseca od dana podnošenja zahtjeva
2. ugovor o korištenju certificiranog programa za obavljanje mjenjačkih poslova
3. potvrdu o autentičnosti ugrađenog certificiranog programa.

(2) Hrvatska narodna banka objavljuje na svojoj internetskoj stranici obrasce u kojima su, za svaku kategoriju podnositelja zahtjeva odnosno ovlaštenog mjenjača, sadržani nužni podaci koji se u skladu sa stavkom 1. ovoga članka dostavljaju Hrvatskoj narodnoj banci uz zahtjev.

(3) Kad se zahtjev za izdavanje odobrenja odnosi na podružnicu inozemnog trgovačkog društva podnositelj zahtjeva Hrvatskoj narodnoj banci dostavlja i dokaz da je inozemno trgovačko društvo koje je osnivač, u svojoj matičnoj državi ovlašteno obavljati mjenjačke poslove.

(4) Kad se zahtjev za izdavanje odobrenja odnosi na društvo u osnivanju podnositelj zahtjeva dužan je dostaviti i dokaze o:

1. osnivanju trgovačkog društva u obliku zapisnika o osnivanju ili temeljnog akta trgovačkog društva
2. poslovnoj adresi trgovačkog društva
3. prihvaćanju imenovanja osoba ovlaštenih za zastupanje društva.

(5) Smatra se neurednim zahtjev kojem nisu priloženi svi potrebni podaci i dokumenti iz ovoga članka.

Odlučivanje o zahtjevu za izdavanje odobrenja za obavljanje mjenjačkih poslova

Članak 15.

(1) Ako Hrvatska narodna banka utvrdi da su ispunjeni uvjeti za izdavanje odobrenja iz članka 13. stavka 1. ovoga Zakona, rješenjem će izdati odobrenje za obavljanje mjenjačkih poslova i upisati ovlaštenog mjenjača u registar ovlaštenih mjenjača.

(2) Hrvatska narodna banka odbit će rješenjem zahtjev za izdavanje odobrenja za obavljanje mjenjačkih poslova:

1. ako utvrdi da podnositelj zahtjeva ne ispunjava sve uvjete iz članka 13. stavka 1. ovoga Zakona ili
2. ako je nad podnositeljem zahtjeva otvoren postupak likvidacije odnosno stečajni postupak.

(3) Iznimno od stavka 2. točke 1. ovoga članka, a u vezi s člankom 14. stavkom 1. točkama 2. i 3. ovoga Zakona, Hrvatska narodna banka izdaje odobrenje za obavljanje mjenjačkih poslova ako podnositelj zahtjeva, umjesto ugovora o korištenju certificiranog programa, dostavi predugovor o korištenju certificiranog programa ili ako dostavi samo ugovor o korištenju certificiranog programa.

(4) U slučaju iz stavka 3. ovoga članka, Hrvatska narodna banka u odobrenju za obavljanje mjenjačkih poslova određuje rok u kojem ovlašteni mjenjač mora dostaviti ugovor o korištenju certificiranog programa odnosno potvrdu o autentičnosti ugrađenog certificiranog programa, koji ne može biti duži od dva mjeseca od dana dostave tog odobrenja, odnosno četiri mjeseca u slučaju izdavanja odobrenja trgovačkom društvu u osnivanju.

(5) Hrvatska narodna banka dužna je o zahtjevu za izdavanje odobrenja za obavljanje mjenjačkih poslova odlučiti u roku od 60 dana od dana podnošenja urednog zahtjeva.

(6) Protiv rješenja iz stavaka 1., 2. i 3. ovoga članka žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor.

Ukidanje odobrenja za obavljanje mjenjačkih poslova

Članak 16.

(1) Hrvatska narodna banka ukinut će odobrenje za obavljanje mjenjačkih poslova:

1. ako ovlašteni mjenjač nije započeo s obavljanjem mjenjačkih poslova u roku od 12 mjeseci od dana dostave odobrenja
2. ako utvrdi da ovlašteni mjenjač ne ispunjava uvjete iz članka 13. stavka 1. ovoga Zakona
3. ako ovlašteni mjenjač obavlja mjenjačke poslove, a da pritom nema upisanu djelatnost obavljanja mjenjačkih poslova u skladu s člankom 9. stavkom 2. ovoga Zakona
4. ako je ovlašteni mjenjač pravomoćno kažnjen za prekršaj iz članka 35. stavka 1. točaka 1. ili 2. ovoga Zakona ili ako je prekršaj iz članka 36. ovoga Zakona počinjen u povratu ili je predmet tog prekršaja vrijednost stranog gotovog novca ili gotovog novca eura veća od 30.000,00 eura
5. ako u provedenoj obnovi postupka utvrdi da je odobrenje izdano na temelju neistinite ili netočne dokumentacije, podatka ili izjave bitne za donošenje odobrenja
6. ako ovlašteni mjenjač, koji je odobrenje dobio na temelju predugovora o korištenju certificiranog računalnog programa u roku određenom u odobrenju Hrvatske narodne banke ne dostavi ugovor o korištenju certificiranog programa ili ako ovlašteni mjenjač koji je odobrenje dobio bez dostavljene potvrde o autentičnosti ugrađenog certificiranog programa u roku određenom u odobrenju Hrvatske narodne banke ne dostavi potvrdu o autentičnosti ugrađenog certificiranog programa
7. ako ovlašteni mjenjač ne dostavi zatražene informacije i dokaze na zahtjev Hrvatske narodne banke iz članka 18. stavka 8. ovoga Zakona, u ostavljenom roku
8. ako ovlašteni mjenjač dostavi Hrvatskoj narodnoj banci obavijest u pisanom obliku da više ne namjerava obavljati mjenjačke poslove
9. ako utvrdi da je u odnosu na obrt ovlaštenog mjenjača u obrtni registar upisana promjena iz članka 18. stavka 4. ovoga Zakona za koju nije podnesen zahtjev za izdavanje odobrenja iz članka 18. stavka 5. ovoga Zakona.

(2) Iznimno od stavka 1. točke 1. ovoga članka, Hrvatska narodna banka neće ukinuti odobrenje za obavljanje mjenjačkih poslova ako utvrdi da je ovlaštenom mjenjaču bilo onemogućeno započeti s obavljanjem mjenjačkih poslova zbog opravdanog razloga.

(3) Protiv rješenja iz stavka 1. ovoga članka kojim se ukida odobrenje za obavljanje mjenjačkih poslova žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor.

(4) Na temelju rješenja iz stavka 1. ovoga članka, koje će Hrvatska narodna banka priložiti svojoj obavijesti o donošenju istoga, nadležni registarski sud odnosno registarsko tijelo po službenoj dužnosti brisat će subjektu upisa na koje se to rješenje odnosi djelatnost obavljanja mjenjačkih poslova iz sudskog odnosno obrtnog registra.

(5) Ovlašteni mjenjač kojemu je ukinuto odobrenje za obavljanje mjenjačkih poslova zbog razloga iz stavka 1. točaka 2. do 5. ovoga članka ne može podnijeti novi zahtjev za izdavanje odobrenja za obavljanje tih poslova prije isteka roka od godine dana od dana dostave rješenja o ukidanju odobrenja.

Prestanak važenja odobrenja za obavljanje mjenjačkih poslova

Članak 17.

(1) Odobrenje za obavljanje mjenjačkih poslova prestaje važiti:

1. danom otvaranja likvidacijskog ili stečajnog postupka nad ovlaštenim mjenjačem
2. u odnosu na ovlaštenog mjenjača pravnu osobu ili podružnicu inozemnog trgovačkog društva - nastupom razloga zbog kojeg prestaje pravna osoba ili podružnica inozemnog trgovačkog društva u skladu sa zakonom koji uređuje trgovačka društva odnosno u skladu sa zakonom koji uređuje poslovanje određene pravne osobe koja je ovlašteni mjenjač
3. u odnosu na ovlaštenog mjenjača obrtnika - nastupom razloga zbog kojeg prestaje obrt po sili zakona, u skladu sa zakonom koji uređuje obavljanje obrta
4. brisanjem ovlaštenog mjenjača iz sudskog ili obrtnog registra iz razloga različitih od onih iz točaka 2. i 3. ovoga stavka.

(2) Hrvatska narodna banka donijet će rješenje kojim se utvrđuje da je odobrenje za obavljanje mjenjačkih poslova prestalo važiti u slučaju nastupa razloga iz stavka 1. točke 1. ovoga članka.

(3) Hrvatska narodna banka donijet će rješenje kojim se utvrđuje da je odobrenje za obavljanje mjenjačkih poslova prestalo važiti u slučaju nastupa razloga iz stavka 1. točaka 2. ili 3. ovoga članka, ako je donošenje takvog rješenja opravdano razlozima pravne sigurnosti.

(4) Na temelju rješenja Hrvatske narodne banke iz stavaka 2. i 3. ovoga članka, koje će Hrvatska narodna banka priložiti svojoj obavijesti o donošenju istoga, nadležni registarski sud odnosno registarsko tijelo po službenoj dužnosti brisat će djelatnost obavljanja mjenjačkih poslova subjektu upisa na koje se to rješenje odnosi, a koji već prethodno nije brisan iz sudskog odnosno obrtnog registra.

(5) Protiv rješenja iz stavaka 2. i 3. ovoga članka žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor.

Obavještavanje o promjenama u odnosu na ovlaštenog mjenjača

Članak 18.

(1) Ovlašteni mjenjač dužan je obavijestiti Hrvatsku narodnu banku o promjeni svog pravnog oblika, tvrtke, sjedišta ili poslovne adrese u roku od osam dana od dana upisa promjene u sudski registar ili obrtni registar ili drugi odgovarajući registar.

(2) Ovlašteni mjenjač iz članka 8. stavka 1. točaka 1. i 2. ovoga Zakona dužan je u roku od osam dana od nastanka promjene obavijestiti Hrvatsku narodnu banku o promjenama u odnosu na osobe iz članka 13. stavka 1. točke 3. ovoga Zakona te, uz obavijest, dostaviti dokaz o ispunjavanju uvjeta dobrog ugleda tih osoba u skladu s odredbama članka 14. stavka 1. točke 1. ovoga Zakona.

(3) Za promjenu iz stavka 1. ovoga članka koja se ne upisuje u sudski registar Republike Hrvatske, ovlašteni mjenjač dužan je dostaviti i dokaz o toj promjeni.

(4) Ovlašteni mjenjač iz članka 8. stavka 1. točke 3. ovoga Zakona dužan je u roku od tri dana od dana podnošenja prijave obavijestiti Hrvatsku narodnu banku o podnesenoj prijavi nadležnom upravnom tijelu za upis promjene u obrtni registar, kada je prijava vezana uz sljedeće slučajeve:

1. obrtu ili zajedničkom obrtu ovlaštenog mjenjača pristupa novi vlasnik obrta ili
2. obrt ovlaštenog mjenjača se, prema pravilima iz zakona kojim se uređuje obrt ili u skladu s ugovorom o ortaštvu, prenosi na novog vlasnika koji nije obuhvaćen odobrenjem Hrvatske narodne banke za obavljanje mjenjačkih poslova.

(5) Podnositelj prijave za upis promjene iz stavka 4. ovoga članka dužan je Hrvatskoj narodnoj banci podnijeti zahtjev za izdavanje odobrenja za obavljanje mjenjačkih poslova u roku od tri dana od podnošenja prijave za upis te promjene u obrtni registar.

(6) Nasljednik preminulog ovlaštenog mjenjača obrtnika pojedinca dužan je u roku od osam dana od dana podnošenja prijave obavijestiti Hrvatsku narodnu banku o podnesenoj prijavi nadležnom upravnom tijelu za upis nastavka vođenja obrta kao privremeni poslovođa do prijenosa obrta, kao i o podnesenoj prijavi za upis prijenosa obrta.

(7) Nakon upisa promjene iz stavka 4. ovoga članka u obrtni registar za koju nije podnesen zahtjev iz stavka 5. ovoga članka, zabranjeno je obavljanje mjenjačkih poslova putem obrta na koji se upisana promjena odnosi, osim ako podnositelj zahtjeva iz stavka 5. ovoga članka dokaže opravdani razlog za propuštanje roka.

(8) Ovlašteni mjenjač dužan je na zahtjev Hrvatske narodne banke dostaviti informacije i dokaze o ispunjavanju uvjeta iz članka 13. stavka 1. ovoga Zakona, u roku koji odredi Hrvatska narodna banka.

Računalni program za mjenjačko poslovanje

Članak 19.

(1) Računalni program koji u mjenjačkom poslovanju mora koristiti ovlašteni mjenjač mora omogućiti:

1. izradu i primjenu do dvije tečajne liste tijekom jednog radnog dana na mjenjačkom mjestu ili mjenjačkom automatu
2. iskazivanje i primjenu temeljnih i povoljnih kupovnih te temeljnih i povoljnih prodajnih tečajeva ili, ako se računalni program koristi samo radi obavljanja mjenjačkog posla iz članka 9. stavka 1. točke 1. ovoga Zakona, iskazivanje i primjenu temeljnih i povoljnih kupovnih tečajeva
3. zasebno iskazivanje naknade i primijenjenog tečaja na potvrdi o mjenjačkom poslu
4. obavljanje mjenjačkih poslova iz članka 9. stavka 1. ovoga Zakona ili barem mjenjačkog posla iz članka 9. stavka 1. točke 1. ovoga Zakona
5. izradu potvrde o mjenjačkom poslu obavljenom na mjenjačkom mjestu te automatsko ispisivanje te potvrde na pisaču

6. utvrđivanje jesu li uneseni podaci brisani, mijenjani ili dopunjavani
7. vođenje stanja gotovog novca i čekova nominiranih u stranoj valuti na mjenjačkom mjestu ili mjenjačkom automatu, i to evidentiranje svake uplate i isplate iz blagajne odnosno mjenjačkog automata koje se odnose na obavljene mjenjačke poslove, kao i evidentiranje drugih uplata i isplata koje su vezane s mjenjačkim poslovanjem ovlaštenog mjenjača, uključujući uplate i isplate radi prijenosa gotovog novca između pojedinih mjenjačkih mjesta ili mjenjačkog mjesta i mjenjačkog automata, punjenje blagajne i mjenjačkog automata, podizanje gotovog novca iz blagajne ili mjenjačkog automata i njegovo polaganje na račun ili zamjena za gotov novac u drugoj valuti kod osobe koja obavlja mjenjačke poslove te prikaz i ispis izvješća iz članka 21. stavka 1. i obveznih izvješća iz članka 23. stavka 6. ovoga Zakona na osnovi svih uplata i isplata iz blagajne odnosno mjenjačkog automata koji su obavljeni u bilo kojem razdoblju tijekom dvije prethodne i tekuće kalendarske godine.

(2) Računalni program koji u mjenjačkom poslovanju mora koristiti ovlašteni mjenjač mora onemogućiti:

1. iskazivanje na tečajnoj listi povoljnog kupovnog ili prodajnog tečaja eura u odnosu na određenu stranu valutu ako na tečajnoj listi nije iskazan temeljni kupovni ili prodajni tečaj eura u odnosu na tu stranu valutu
2. iskazivanje povoljnih tečajeva na tečajnoj listi bez iskazivanja minimalnih iznosa u stranoj valuti za koje vrijede ti povoljni tečajevi
3. iskazivanje najpovoljnijeg prodajnog tečaja na mjenjačkom mjestu za pojedinu stranu valutu na tečajnoj listi jednakog ili većeg od najpovoljnijega kupovnog tečaja za istu valutu
4. obavljanje mjenjačkog posla bez prethodno izrađene tečajne liste.

(3) Hrvatska narodna banka donosi podzakonski propis koji uređuje funkcije i tehničke zahtjeve računalnog programa, sadržaj i format potvrde o mjenjačkom poslu, potvrde o storniranju mjenjačkog posla, format i sadržaj izvješća koje ovlašteni mjenjač izrađuje korištenjem tog programa, kao i tehničke zahtjeve za prijenos podataka između mjenjačkog automata i računala u koje je ugrađen certificirani program.

Izdavanje certifikata za računalni program

Članak 20.

(1) Hrvatska narodna banka na zahtjev proizvođača računalnog programa provodi postupak utvrđivanja ispunjava li računalni program zahtjeve iz članka 19. stavaka 1. i 2. ovoga Zakona u skladu s propisom iz članka 19. stavka 3. ovoga Zakona, te ako to utvrdi, rješenjem u upravnom postupku izdaje certifikat i upisuje taj program u registar certificiranih programa.

(2) Hrvatska narodna banka na svojoj internetskoj stranici objavljuje obrazac s osnovnim podacima koje je proizvođač računalnog programa u zahtjevu dužan navesti o sebi i programu.

(3) Uz zahtjev iz stavka 2. ovoga članka, proizvođač je dužan priložiti program čije se certificiranje zahtijeva u digitalnom obliku na odgovarajućem prijenosnom mediju.

(4) Hrvatska narodna banka dužna je o zahtjevu za izdavanje certifikata odlučiti u roku od 60 dana od dana podnošenja urednog zahtjeva.

(5) Svaka izmjena izvornog koda certificiranog programa je novi računalni program koji nije obuhvaćen certifikatom Hrvatske narodne banke i za koji proizvođač, prije nuđenja ovlaštenom mjenjaču i stavljanja u pravni promet, mora ishoditi certifikat Hrvatske narodne banke.

(6) Proizvođač certificiranog programa dužan je obavještavati Hrvatsku narodnu banku o promjeni pravnog oblika, tvrtke, sjedišta i poslovne adrese u roku od osam dana od dana upisa promjene u sudski odnosno obrtni registar.

(7) Za promjenu iz stavka 6. ovoga članka koja se ne upisuje u sudski odnosno obrtni registar proizvođač certificiranog programa dužan je, uz obavijest, u istome roku dostaviti i dokaz o toj promjeni.

(8) Pravni slijednik proizvođača certificiranog programa dužan je obavijestiti Hrvatsku narodnu banku o promjeni nositelja tog certifikata u roku od osam dana po nastupu te promjene.

(9) Protiv rješenja kojim Hrvatska narodna banka u skladu sa stavkom 1. ovoga članka odlučuje o izdavanju certifikata žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor.

Izvješćivanje Hrvatske narodne banke o mjenjačkim poslovima

Članak 21.

(1) Ovlašteni mjenjač je dužan primjenom certificiranog programa izraditi Izvješće o kupnji odnosno prodaji strane gotovine i otkupu čekova koji glase na stranu valutu za svako kalendarsko tromjesečje, za sva mjenjačka mjesta i mjenjačke automate, u formatu i sadržaju propisanima podzakonskim propisom iz članka 19. stavka 3. ovoga Zakona te ga dostaviti Hrvatskoj narodnoj banci najkasnije desetog kalendarskog dana mjeseca koji slijedi izvještajnom tromjesečju.

(2) Hrvatska narodna banka na temelju izvješća iz stavka 1. ovoga članka izrađuje, te na svojoj službenoj internetskoj stranici objavljuje, agregirane podatke o prometu ovlaštenih mjenjača.

Registar ovlaštenih mjenjača i certificiranih programa

Članak 22.

(1) Hrvatska narodna banka vodi registar ovlaštenih mjenjača u koji su upisani mjenjači koji imaju odobrenje za obavljanje mjenjačkih poslova.

(2) Hrvatska narodna banka vodi registar certificiranih programa u koji su upisani proizvođači računalnih programa i njihovi programi za koje je Hrvatska narodna banka izdala certifikat iz članka 20. ovoga Zakona.

(3) U registru iz stavka 2. ovoga članka posebno je naznačeno koji certificirani programi omogućavaju funkcionalnosti nužne za ispunjenje obveza ovlaštenih mjenjača koje se odnose na mjenjački posao iz članka 9. stavka 1. točke 3. ovoga Zakona te na naplatu naknade u apsolutnom iznosu ili postotku vrijednosti od mjenjačkog posla pri obavljanju svih mjenjačkih poslova iz članka 9. stavka 1. ovoga Zakona.

(4) Registri iz stavaka 1. i 2. ovoga članka uspostavljaju se kao javno dostupne elektroničke baze podataka i objavljuju se na službenoj internetskoj stranici Hrvatske narodne banke.

Dostavljanje podataka ovlaštenih mjenjača Financijskom inspektoratu

Članak 23.

(1) Ovlašteni mjenjač dužan je Financijskom inspektoratu dostaviti podatak o adresi svakog mjenjačkog mjesta, a ako na istoj adresi postoji više mjenjačkih mjesta istog ovlaštenog mjenjača, tada i s detaljnim opisom lokacije svakog mjenjačkog mjesta, kao i o imenu i prezimenu i adresi elektroničke pošte osobe ili osoba ovlaštenih da na pojedinom mjenjačkom mjestu obavljaju mjenjačke poslove u ime ovlaštenog mjenjača, te o broju telefona ovlaštenog mjenjača.

(2) Ako ovlašteni mjenjač obavlja mjenjačke poslove pomoću mjenjačkih automata, obavijest iz stavka 1. ovoga članka mora sadržavati i podatak o adresama, kao i detaljnim opisima lokacija na kojima ovlašteni mjenjač obavlja mjenjačke poslove pomoću mjenjačkih automata te adresi i lokaciji računala s kojim je mjenjački automat povezan.

(3) Uz podatke iz stavaka 1. i 2. ovoga članka ovlašteni mjenjač dužan je Financijskom inspektoratu dostaviti i podatke o kalendarskom razdoblju u kalendarskoj godini tijekom kojeg obavlja mjenjačke poslove na svakome mjenjačkom mjestu.

(4) Ovlašteni mjenjač dužan je Financijskom inspektoratu dostaviti podatke iz stavaka 1. do 3. ovoga članka u roku od 15 dana po isteku kalendarskog mjeseca u kojem je upisan u registar ovlaštenih mjenjača iz članka 22. stavka 1. ovoga Zakona.

(5) Ovlašteni mjenjač dužan je u roku od 15 dana od nastupa promjene Financijski inspektorat obavijestiti i o svim izmjenama podataka iz stavaka 1. do 3. ovoga članka, kao i o svakom novom mjenjačkom mjestu ili mjenjačkom automatu i/ili računalu s kojim je taj mjenjački automat povezan.

(6) Ovlašteni mjenjač dužan je primjenom certificiranog programa i sa sadržajem utvrđenim podzakonskim propisom iz članka 19. stavka 3. ovoga Zakona, sastavljati sljedeća obvezna izvješća za potrebe nadzora nadzornog tijela: Blagajnički dnevnik za evidentiranje transakcija, Obračun dnevne blagajne – stanje blagajničkog dnevnika, Dnevnik otkupa strane gotovine i čekova koji glase na stranu valutu, Dnevnik prodaje strane gotovine, Specifikacija strane gotovine i čekova koji glase na stranu valutu, Pregled radnih dana tijekom kojih je ovlašteni mjenjač primjenjivao dvije tečajne liste, Pregled tečajnih lista na kojima je istovrsni tečaj bilo koje valute odstupao od tečaja iste valute na prethodnoj tečajnoj listi za više od 1 %, Izvješće o broju ispisivanja iste potvrde o mjenjačkom poslu, Izvješće o stanju gotovine i čekova koji glase na stranu valutu u blagajni.

(7) Ovlašteni mjenjač dužan je na svakom mjenjačkom mjestu, a ako mjenjačke poslove obavlja samo pomoću mjenjačkog automata onda u sjedištu ovlaštenog mjenjača, imati sljedeću dokumentaciju, te ovlaštenoj osobi nadzornog tijela omogući uvid u tu dokumentaciju:

1. presliku ugovora o korištenju certificiranoga programa i potvrde o autentičnosti ugrađenoga certificiranog programa

2. tečajne liste, potvrde o mjenjačkom poslu i potvrde o storniranju mjenjačkog posla i izvješća iz članka 21. stavka 1. ovoga Zakona te obvezna izvješća iz članka 23. stavka 6. ovoga Zakona, na mediju za automatsku obradu podataka, za tekuću i dvije prethodne kalendarske godinu, te na elektromagnetskoj/digitalnoj vanjskoj memoriji, za tekuću i dvije prethodne kalendarske godine
3. dokumentaciju u vezi s uplatama i isplatama gotovog novca eura i stranog gotovog novca koje nisu mjenjački posao ovlaštenoga mjenjača, za tekuću i dvije prethodne kalendarske godine.

(8) Ovlašteni mjenjač dužan je ovlaštenoj osobi Financijskog inspektorata omogućiti obavljanje nadzora ili službene radnje.

DIO ČETVRTI

KONTROLE GOTOVINE

Kontrole gotovine koja se unosi u Republiku Hrvatsku iz druge države članice ili iznosi iz Republike Hrvatske u drugu državu članicu

Članak 24.

(1) Fizičke osobe koje u Republiku Hrvatsku ulaze iz druge države članice ili iz Republike Hrvatske izlaze u drugu državu članicu, ili su u Republiku Hrvatsku ušle iz druge države članice, dužne su na zahtjev ovlaštenog carinskog službenika ili policijskog službenika prijaviti gotovinu koju nose u vrijednosti od 10.000,00 eura ili više u pisanom obliku na obrascu za prijavu koji sadržava podatke iz članka 3. stavka 2. Uredbe (EU) 2018/1672.

(2) Obveza prijave iz stavka 1. ovoga članka neće se smatrati ispunjenom ako su dani podaci netočni ili nepotpuni ili ako gotovina nije stavljena na raspolaganje za kontrolu.

Članak 25.

(1) Ako se gotovina bez pratnje u vrijednosti od 10.000,00 eura ili više unosi u Republiku Hrvatsku iz druge države članice ili iznosi iz Republike Hrvatske u drugu državu članicu, na zahtjev ovlaštenog carinskog službenika, pošiljatelj ili primatelj gotovine ili njihov zastupnik, ovisno o slučaju, dužan je podnijeti prijavu u smislu objavljivanja u roku od 30 dana putem obrasca koji sadržava podatke iz članka 4. stavka 2. Uredbe (EU) 2018/1672.

(2) Ovlašteni carinski službenici mogu zadržati gotovinu iz stavka 1. ovoga članka sve dok pošiljatelj, primatelj ili njihov zastupnik ne podnese prijavu u smislu objavljivanja.

(3) Obveza objavljivanja iz stavka 1. ovoga članka ne smatra se ispunjenom ako prijava nije podnesena prije isteka roka, ako su dane informacije netočne ili nepotpune ili ako se gotovina ne stavi na raspolaganje radi kontrole.

Privremeno zadržavanje gotovine

Članak 26.

(1) Carinska uprava će privremeno zadržati gotovinu ako:

1. nije ispunjena obveza prijave gotovine u pratnji iz članka 3. Uredbe (EU) 2018/1672
2. nije ispunjena obveza objavljivanja gotovine bez pratnje iz članka 4. Uredbe (EU) 2018/1672
3. nije ispunjena obveza prijave gotovine iz članka 24. ovoga Zakona
4. nije ispunjena obveza prijave gotovine iz članka 25. ovoga Zakona
5. postoje naznake da je gotovina, neovisno o iznosu, povezana s kriminalnom aktivnošću.

(2) O privremenom zadržavanju gotovine iz stavka 1. ovoga članka Carinska uprava donosi rješenje sukladno odredbama zakona kojim se uređuje prekršajni postupak na razdoblje privremenog zadržavanja koje ne može biti duže od 30 dana.

(3) Nakon što provede temeljitu procjenu nužnosti i proporcionalnosti mjere dodatnog privremenog zadržavanja Carinska uprava može rješenjem produljiti razdoblje privremenog zadržavanja iz stavka 2. ovoga članka na ukupno 90 dana.

(4) Protiv rješenja iz stavaka 2. i 3. ovoga članka žalba se izjavljuje u roku od tri dana od dana dostave rješenja.

(5) Žalba izjavljena protiv rješenja iz stavaka 2. i 3. ovoga članka ne odgađa njegovo izvršenje.

(6) Po žalbi na rješenja iz stavaka 2. i 3. ovoga članka u drugom stupnju odlučuje Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske.

(7) Kada povrat privremeno zadržane gotovine nije moguć, istekom roka od tri godine od dana pravomoćnosti odluke o povratu gotovine, privremeno zadržana gotovina postaje prihod državnog proračuna Republike Hrvatske.

DIO PETI

IZVJEŠĆIVANJE HRVATSKE NARODNE BANKE O POSLOVIMA S INOZEMSTVOM

Obveznici izvješćivanja o poslovima s inozemstvom

Članak 27.

(1) Referentnu izvještajnu populaciju za izvješćivanje Hrvatske narodne banke o poslovima s inozemstvom čini:

1. rezident koji sklapa posao s inozemstvom
2. rezident koji za sklapanje posla drugog rezidenta s inozemstvom sazna u obavljanju svoje službe ili poslovne djelatnosti
3. rezident kojeg Hrvatska narodna banka odabere u statistički uzorak radi izvješćivanja o određenoj vrsti posla s inozemstvom.

(2) Hrvatska narodna banka, u okviru iz stavka 1. ovoga članka određuje konkretne izvještajne zahtjeve za svaku vrstu posla s inozemstvom, kao i obveznike tog izvješćivanja, uzimajući u obzir nužnost prikupljanja podataka o poslu s inozemstvom za provedbu statističke aktivnosti izrade platne bilance i stanja međunarodnih ulaganja u skladu sa Strategijom razvitka službene

statistike Republike Hrvatske, Programom statističkih aktivnosti Republike Hrvatske i Godišnjim provedbenim planom statističkih aktivnosti Republike Hrvatske.

Način izvješćivanja o poslovima s inozemstvom

Članak 28.

(1) Obveznik izvješćivanja o poslu s inozemstvom dužan je Hrvatskoj narodnoj banci podnijeti izvješće o poslu s inozemstvom u sadržaju, formatu i roku određenom podzakonskim propisom iz stavka 2. ovoga članka.

(2) Hrvatska narodna banka donosi podzakonski propis o prikupljanju podataka za potrebe statistike odnosa s inozemstvom kojim pobliže uređuje sadržaj izvještajnog zahtjeva za pojedini posao s inozemstvom te propisuje obveznike izvješćivanja iz referentne izvještajne populacije iz članka 27. ovoga Zakona, kao i format i rok za dostavu propisanih izvješća.

DIO ŠESTI

NADZOR, SURADNJA I OBAVJEŠĆIVANJE NADLEŽNIH TIJELA

Nadležnost Financijskog inspektorata

Članak 29.

(1) Financijski inspektorat nadzire primjenu i provedbu ovoga Zakona te poslovanje rezidenata i nerezidenata kada svoju gospodarsku ili drugu djelatnost obavljaju na teritoriju Republike Hrvatske, osim nadzora provedbe Uredbe (EU) 2018/1672 i provedbe kontrola gotovine iz članaka 24. i 25. ovoga Zakona.

(2) Rezidenti i nerezidenti iz stavka 1. ovoga članka moraju ovlaštenoj osobi Financijskog inspektorata omogućiti nesmetano obavljanje inspekcijskog nadzora i uvid u poslovanje te joj, na njezin zahtjev, dati na raspolaganje ili dostaviti svu potrebnu dokumentaciju i podatke i za djelatnost koju rezident obavlja u inozemstvu.

Suradnja Hrvatske narodne banke i Financijskog inspektorata te povjerljivost podataka

Članak 30.

(1) Hrvatska narodna banka i Financijski inspektorat međusobno razmjenjuju informacije potrebne za odlučivanje o odobrenjima za obavljanje mjenjačkih poslova, informacije vezane za izvješćivanje obveznika o poslu s inozemstvom u opsegu iz stavka 2. ovoga članka, informacije za nadzor poslovanja ovlaštenih mjenjača i proizvođača certificiranog programa, te druge informacije važne za rad drugog tijela.

(2) Dostavljanje podataka Financijskom inspektoratu o tome je li obveznik ispunio obvezu izvješćivanja Hrvatske narodne banke iz članka 28. stavka 1. ovoga Zakona u svrhu nadzora te obveze ne smatra se odavanjem tajne propisane posebnim propisom.

(3) Hrvatska narodna banka i Financijski inspektorat mogu sporazumno urediti sadržaj i način međusobnog obavještavanja.

(4) Hrvatska narodna banka i Financijski inspektorat dužni su čuvati tajnost svih podataka koje su saznali obavljajući svoje ovlasti i dužnosti na temelju ovoga Zakona te ih ne smiju otkriti drugim osobama i tijelima.

(5) Iznimno od stavka 4. ovoga članka, sljedeće davanje podataka u vezi s mjenjačkim poslovanjem i postupanjem proizvođača certificiranog programa nije povreda čuvanja tajnosti:

1. davanje podataka u agregiranom obliku iz kojih nije moguće utvrditi osobne ili poslovne podatke
2. razmjena i davanje podataka u slučajevima i na način predviđen ovim Zakonom
3. dostavljanje podataka za potrebe provođenja kaznenog postupka ili postupka koji mu prethodi, a to pisanim putem zatraži ili naloži nadležni sud, Ured za suzbijanje korupcije i organiziranoga kriminaliteta, Državno odvjetništvo Republike Hrvatske ili Ministarstvo unutarnjih poslova ako mu je to pisanim putem naložilo Državno odvjetništvo Republike Hrvatske ili to pisanim putem zatraži tijelo iz druge države članice ovlašteno u kaznenom postupku
4. razmjenjivanje podataka u skladu s drugim zakonima
5. razmjenjivanje podataka u skladu s pravnim aktima Europske unije.

(6) Odredbe stavka 4. ovoga članka odnose se i na sve fizičke osobe koje u bilo kojem svojstvu rade ili su radile u nadležnim tijelima iz stavka 1. ovoga članka te na revizore i stručne osobe koji obavljaju ili su obavljale poslove po nalogu tih nadležnih tijela.

(7) Sve osobe, tijela i njihovi zaposlenici koji su na temelju stavka 5. točaka 2., 3. i 4. ovoga članka primili podatke iz stavka 4. ovoga članka dužni su se njima koristiti isključivo u svrhu za koju su dani te ih ne smiju priopćiti ili učiniti dostupnima trećim osobama, osim u slučajevima propisanima zakonom.

Nadležnost za kontrole gotovine

Članak 31.

(1) Tijelo nadležno za provedbu Uredbe (EU) 2018/1672 i za provedbu kontrola gotovine koja se unosi u Republiku Hrvatsku iz druge države članice ili iznosi iz Republike Hrvatske u drugu državu članicu iz članaka 24. i 25. ovoga Zakona je Carinska uprava.

(2) Carinska uprava ovlašteni je tužitelj za pokretanje prekršajnog postupka za prekršaje propisane člancima 41. do 45. ovoga Zakona.

(3) Obrasci za prijavu gotovine iz članka 3. stavka 3. i članka 4. stavka 3. Uredbe (EU) 2018/1672 te Obrasci za prijavu gotovine iz članaka 24. i 25. ovoga Zakona dostupni su u carinskim uredima i objavljeni na internetskim stranicama Carinske uprave.

(4) Kontrolu gotovine u pratnji iz stavka 1. ovoga članka mogu obavljati i policijski službenici ako to dopuštaju sigurnosni razlozi te zbog ekonomičnosti, a Vlada Republike Hrvatske uredbom uređuje postupanja policijskih službenika.

(5) Kada kontrolu gotovine obavljaju policijski službenici, ovlašteni carinski službenici daju im upute i pružaju stručnu pomoć.

Evidencija, razmjena i čuvanje podataka Carinske uprave

Članak 32.

(1) Carinska uprava vodi i upravlja evidencijama podataka prikupljenih u skladu s člancima 3. i 4., člankom 5. stavkom 3. i člankom 6. Uredbe (EU) 2018/1672 u skladu s tehničkim pravilima iz članka 16. stavka 1. točke (c) Uredbe (EU) 2018/1672.

(2) Carinska uprava evidentira podatke o prijenosu gotovine iz članaka 24. i 25. i članka 26. stavka 1. točke 5. ovoga Zakona.

(3) Carinska uprava obvezna je o prikupljenim podacima o prijenosu gotovine iz članaka 24. i 25. ovoga Zakona obavijestiti Ured za sprječavanje pranja novca najkasnije u roku od tri dana od dana prijenosa gotovine.

(4) Carinska uprava obvezna je o prikupljenim podacima o prijenosu gotovine iz članka 26. stavka 1. točke 5. ovoga Zakona za koju postoje naznake da je povezana s kriminalnom aktivnošću, neovisno o iznosu, obavijestiti Ured za sprječavanje pranja novca najkasnije prvi sljedeći radni dan od dana prijenosa gotovine.

(5) Carinska uprava evidenciju podataka o prijenosu gotovine iz članaka 24. i 25. ovoga Zakona i prijenosu gotovine iz članka 26. stavka 1. točke 5. ovoga Zakona za koju postoje naznake da je povezana s kriminalnom aktivnošću, neovisno o iznosu, čuva pet godina od dana prikupljanja te se to razdoblje može dodatno produljiti na tri godine ako:

1. Ured za sprječavanje pranja novca, nakon što je proveo temeljitu procjenu potrebe i proporcionalnosti takvog daljnjeg čuvanja i ako smatra da je to opravdano za potrebe izvršavanja njegovih zadaća u pogledu borbe protiv pranja novca ili financiranja terorizma, utvrdi da je daljnje čuvanje nužno ili
2. nadležna tijela, nakon što su provela temeljitu procjenu potrebe i proporcionalnosti takvog daljnjeg čuvanja podataka i ako smatraju da je opravdano za potrebe izvršavanja njihovih zadaća u pogledu provođenja učinkovitih kontrola u vezi s obvezom prijavljivanja gotovine, utvrde da je daljnje čuvanje nužno.

(6) Istekom rokova iz stavka 5. ovoga članka osobni podaci i informacije prikupljeni u skladu sa stavcima 1. i 2. ovoga članka brišu se, a dokumentacija uništava u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita osobnih podataka.

DIO SEDMI

PREKRŠAJNE ODREDBE

Financijski prekršaji

Članak 33.

Prekršaji propisani ovim Zakonom smatraju se prekršajima iz područja financija.

Nadležnost za vođenje prekršajnog postupka

Članak 34.

Prekršajni postupak u prvom stupnju za prekršaje propisane ovim Zakonom vodi Financijski inspektorat, osim za prekršaje iz područja primjene Uredbe (EU) 2018/1672 i kontrole gotovine koja se unosi u Republiku Hrvatsku iz druge države članice ili iznosi iz Republike Hrvatske u drugu državu članicu za koje prekršajni postupak u prvom stupnju vodi Carinska uprava.

Teški prekršaji ovlaštenog mjenjača

Članak 35.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 7.000,00 do 70.000,00 eura kaznit će se ovlašteni mjenjač:

1. ako protivno članku 9. stavku 5. ovoga Zakona certificiranim programom ne evidentira svaki obavljeni mjenjački posao ili svaki stornirani mjenjački posao ili svaku promjenu stanja u blagajni na mjenjačkom mjestu ili u mjenjačkom automatu (članak 9. stavak 5.)
2. ako ovlaštenoj osobi Financijskog inspektorata ne dopusti nadzor ili je spriječi u obavljanju službene radnje (članak 23. stavak 8.).

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 1.500,00 do 7.000,00 eura i odgovorna osoba ovlaštenog mjenjača iz članka 8. stavka 1. točaka 1. i 2. ovoga Zakona.

(3) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka tijelo nadležno za vođenje prekršajnog postupka može, uz novčanu kaznu izreći i zaštitnu mjeru zabrane obavljanja mjenjačkih poslova u trajanju od tri mjeseca do jedne godine.

(4) Strana gotovina i gotovina u eurima koja je predmet prekršaja iz stavka 1. točke 1. ovoga članka oduzet će se odlukom o prekršaju u korist državnog proračuna Republike Hrvatske.

Prekršaji ovlaštenog mjenjača

Članak 36.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 do 30.000,00 eura kaznit će se ovlašteni mjenjač:

1. ako obavlja mjenjačke poslove koji nisu propisani člankom 9. stavkom 1. ovoga Zakona (članak 9. stavak 1.)
2. ako protivno članku 9. stavku 2. ovoga Zakona obavlja mjenjačke poslove, a ta djelatnost nije upisana u sudski registar ili obrtni registar (članak 9. stavak 2.)
3. ako mjenjačke poslove obavlja protivno članku 9. stavku 8. ovoga Zakona (članak 9. stavak 8.)
4. ako protivno članku 10. stavku 1. ovoga Zakona pri sklapanju mjenjačkog posla ne primijeni tečaj s tečajne liste objavljene na mjenjačkom mjestu ili mjenjačkom automatu (članak 10. stavak 1.)
5. ako protivno članku 10. stavku 2. ovoga Zakona tijekom jednog radnog dana više od jednom izmijeni tečajnu listu na mjenjačkom mjestu ili mjenjačkom automatu (članak 10. stavak 2.)

6. ako protivno članku 10. stavku 3. ovoga Zakona naplati naknadu za mjenjački posao obavljen pomoću mjenjačkog automata (članak 10. stavak 3.)
7. ako protivno članku 10. stavku 4. ovoga Zakona stranci prije izvršenja svoje činidbe kod mjenjačkog posla na mjenjačkom mjestu ne preda potvrdu o mjenjačkom poslu sa sadržajem propisanim podzakonskim propisom iz članka 19. stavka 3. ovoga Zakona (članak 10. stavak 4.)
8. ako protivno članku 10. stavku 5. ne stornira mjenjački posao na mjenjačkom mjestu nakon odustanka stranke (članak 10. stavak 5.)
9. ako protivno članku 10. stavku 6. ovoga Zakona stranci ne izda potvrdu o storniranju mjenjačkog posla sa sadržajem propisanim podzakonskim propisom iz članka 19. stavka 3. ovoga Zakona (članak 10. stavak 6.)
10. ako protivno članku 10. stavku 7. ovoga Zakona ne koristi certificirani program za izradu ili objavu podataka o tečaju ili naknadi ili potvrde o mjenjačkom poslu ili storniranju mjenjačkog posla (članak 10. stavak 7.)
11. ako na mjenjačkom mjestu nema istaknut natpis „Mjenjačnica“ u skladu s člankom 11. stavkom 2. točkom 1. ovoga Zakona ili nema istaknutu važeću tečajnu listu u skladu s člankom 11. stavkom 2. točkom 2. ovoga Zakona ili ako nema istaknutu informaciju o naknadi koju naplaćuje za mjenjački posao u skladu s člankom 11. stavkom 2. točkom 3. ovoga Zakona ili ako nema istaknutu obavijest: „Ovlašteni mjenjač dužan je stranci izdati potvrdu o mjenjačkom poslu, a stranka nakon uvida u potvrdu ima pravo odustati od mjenjačkog posla.“, u skladu s člankom 11. stavkom 2. točkom 4. ovoga Zakona (članak 11. stavak 2.)
12. ako protivno članku 11. stavku 3. ovoga Zakona natpis, informacije ili obavijest koje je dužan istaknuti na mjenjačkom mjestu u skladu s člankom 11. stavkom 2. ovoga Zakona nije postavljena na lako uočljivom mjestu ili na način jasno vidljiv strankama ili na hrvatskom i engleskom jeziku (članak 11. stavak 3.)
13. ako protivno članku 11. stavku 4. ovoga Zakona na tečajnoj listi iz članka 11. stavka 2. točke 2. ovoga Zakona najpovoljniji prodajni tečaj ovlaštenog mjenjača za stranu valutu nije manji od njegova najpovoljnijega kupovnog tečaja za istu valutu (članak 11. stavak 4.)
14. ako ne iskazuje naknadu za mjenjački posao obavljen na mjenjačkom mjestu na način propisan člankom 11. stavkom 5. ovoga Zakona (članak 11. stavak 5.)
15. ako protivno članku 11. stavku 6. ovoga Zakona naknada za mjenjački posao koju iskazuje u apsolutnom iznosu nije jednaka za sve valute ili ako se naknada koju iskazuje u postotku od vrijednosti mjenjačkog posla razlikuje i u odnosu na neki drugi faktor osim valute za koju se izračunava (članak 11. stavak 6.)
16. ako protivno članku 11. stavku 7. ovoga Zakona ne omogući daljinsko povezivanje svih računala na svim svojim drugim mjenjačkim mjestima (članak 11. stavak 7.)
17. ako protivno članku 11. stavku 8. ovoga Zakona ne omogući da su podaci za pristupanje računalima na drugim mjenjačkim mjestima pohranjeni na svakom mjenjačkom mjestu tog ovlaštenog mjenjača (članak 11. stavak 8.)
18. ako protivno članku 11. stavku 9. ovoga Zakona ne omogući na svakom svom mjenjačkom mjestu ispis izvješća iz članka 21. stavka 1. ovoga Zakona ili obveznog izvješća iz članka 23. stavka 6. ovoga Zakona s tog i svih svojih drugih mjenjačkih mjesta (članak 11. stavak 9.)
19. ako protivno članku 11. stavku 11. ovoga Zakona, u slučaju prijenosa strane gotovine iz stavka 10. istoga članka, mjenjačko mjesto koje prima stranu gotovinu nema s pomoću certificiranog programa izrađen i ispisan dokument koji se odnosi na isplatu strane gotovine na mjenjačkom mjestu s kojeg se strana gotovina prenosi ili ako ispisani dokument nije potpisala osoba koja obavlja mjenjačke poslove na mjenjačkom mjestu s kojeg se strana gotovina prenosi (članak 11. stavak 11.)

20. ako protivno članku 11. stavku 12. ovoga Zakona na mjenjačkom mjestu koje prima stranu gotovinu od drugoga mjenjačkog mjesta ne evidentira eursku protuvrijednost strane gotovine certificiranim programom s pomoću transakcije koja je propisana podzakonskim propisom iz članka 19. stavka 3. ovoga Zakona ili po temeljnom kupovnom tečaju koji se primjenjuje na mjenjačkom mjestu koje šalje stranu gotovinu, za dan kada je evidentirana isplata strane gotovine na mjenjačkom mjestu koje šalje stranu gotovinu (članak 11. stavak 12.)
21. ako protivno članku 11. stavku 13. ovoga Zakona, kao ovlašteni mjenjač koji se u istome poslovnom prostoru, osim mjenjačkom djelatnosti, bavi i drugim djelatnostima, a stranu gotovinu i čekove drži u trezoru, ne drži gotovinu i čekovi koji proizlaze iz mjenjačke djelatnosti odvojeno od gotovine i čekova koji proizlaze iz obavljanja druge djelatnosti (članak 11. stavak 13.)
22. ako protivno članku 11. stavku 14. ovoga Zakona unutar mjenjačkog mjesta ima gotovinu ili čekove koji nisu evidentirani certificiranim programom ili za koje ne postoji odgovarajuća dokumentacija (članak 11. stavak 14.)
23. ako protivno članku 11. stavku 15. ovoga Zakona odgovorna osoba ovlaštenog mjenjača ili osoba koja obavlja mjenjačke poslove od vlastitog novca na mjenjačkom mjestu ima gotov novac različit od eura ili ako ima eure u iznosu više od 150,00 eura (članak 11. stavak 15.)
24. ako protivno članku 12. stavku 1. ovoga Zakona na mjenjačkom automatu omogući obavljanje drugog mjenjačkog posla osim zamjene stranih novčanica za gotov novac eura ili ako omogući zamjenu stranih novčanica protuvrijednosti više od 300,00 eura po mjenjačkom poslu za gotov novac eura (članak 12. stavak 1.)
25. ako protivno članku 12. stavku 3. ovoga Zakona pri obavljanju mjenjačkog posla pomoću mjenjačkog automata primijeni povoljni kupovni tečaj (članak 12. stavak 3.)
26. ako protivno članku 12. stavku 4. ovoga Zakona na mjenjačkom automatu nema istaknut natpis „Mjenjačnica“ u skladu s člankom 11. stavkom 2. točkom 1. ovoga Zakona ili nema istaknutu važeću tečajnu listu u skladu s člankom 11. stavkom 2. točkom 2. ovoga zakona (članak 12. stavak 4.)
27. ako protivno članku 12. stavku 5. ovoga Zakona na mjenjačkom automatu nema istaknutu obavijest: „Ovlašteni mjenjač dužan je stranci izdati potvrdu o mjenjačkom poslu.“ (članak 12. stavak 5.)
28. ako protivno članku 12. stavku 6. ovoga Zakona nakon obavljenog mjenjačkog posla na mjenjačkom automatu ne omogući izdavanje potvrde o mjenjačkom poslu sa sadržajem propisanim podzakonskim propisom iz članka 19. stavka 3. ovoga Zakona (članak 12. stavak 6.)
29. ako protivno članku 12. stavku 7. ovoga Zakona mrežno ne poveže mjenjački automat s računalom koje se nalazi na mjenjačkom mjestu ili u sjedištu ovlaštenog mjenjača, a u koje računalo je ugrađen certificirani program (članak 12. stavak 7.)
30. ako protivno članku 12. stavku 8. ovoga Zakona ne ispunjava sve tehničke zahtjeve za prijenos podataka između mjenjačkog automata s računalom u koje je ugrađen certificirani program propisane podzakonskim propisom iz članka 19. stavka 3. ovoga Zakona (članak 12. stavak 8.)
31. ako protivno članku 18. stavku 1. ovoga Zakona ne obavijesti Hrvatsku narodnu banku o promjeni svog pravnog oblika, tvrtke, sjedišta ili poslovne adrese u roku od osam dana od dana upisa promjene u sudski registar ili obrtni registar ili drugi odgovarajući registar (članak 18. stavak 1.)
32. ako protivno članku 18. stavku 2. ovoga Zakona ne obavijesti Hrvatsku narodnu banku o promjenama u odnosu na osobe iz članka 13. stavka 1. točke 3. ovoga Zakona u roku od osam dana od nastanka promjene ili ako ne dostavi Hrvatskoj narodnoj banci dokaz o

ispunjavanju dobrog ugleda tih osoba u skladu s odredbama članka 14. stavka 1. točke 1. ovoga Zakona (članak 18. stavak 2.)

33. ako protivno članku 18. stavku 8. ovoga Zakona na zahtjev Hrvatske narodne banke ne dostavi informacije i dokaze o ispunjavanju uvjeta iz članka 13. stavka 1. ovoga Zakona u roku koji odredi Hrvatska narodna banka (članak 18. stavak 8.)
34. ako protivno članku 21. stavku 1. ovoga Zakona u roku ne izradi ili ne dostavi Hrvatskoj narodnoj banci Izvješće o kupnji odnosno prodaji strane gotovine i otkupu čekova koji glase na stranu valutu ili ako ga ne dostavi u formatu ili sadržaju propisanom podzakonskim propisom iz članka 19. stavka 3. ovoga Zakona (članak 21. stavak 1.)
35. ako Financijskom inspektoratu ne dostavi sve propisane podatke u skladu s člankom 23. stavcima 1. do 3. ovoga Zakona ili ako te podatke ne dostavi u roku iz članka 23. stavka 4. ovoga Zakona (članak 23. stavci 1. do 4.)
36. ako protivno članku 23. stavku 5. ovoga Zakona ne obavijesti Financijski inspektorat o izmjenama podataka iz članka 23. stavaka 1. do 3. ovoga Zakona ili o svakom novom mjenjačkom mjestu ili mjenjačkom automatu i/ili računalu s kojim je taj mjenjački automat povezan ili ako te podatke ne dostavi u roku iz članka 23. stavka 5. ovoga Zakona (članak 23. stavci 1. do 5.)
37. ako protivno članku 23. stavku 6. ovoga Zakona primjenom certificiranog programa ili sa sadržajem utvrđenim podzakonskim propisom iz članka 19. stavka 3. ovoga Zakona, ne sastavi koje od obveznih izvješća za potrebe nadzora nadzornog tijela iz članka 23. stavka 6. ovoga Zakona (članak 23. stavak 6.)
38. ako protivno članku 23. stavku 7. ovoga Zakona na svakom mjenjačkom mjestu, a ako mjenjačke poslove obavlja samo pomoću mjenjačkog automata onda u sjedištu ovlaštenog mjenjača, nema dokumentaciju propisanu člankom 23. stavkom 7. ovoga Zakona ili ako ne omogući ovlaštenoj osobi nadzornog tijela uvid u dokumentaciju propisanu člankom 23. stavkom 7. ovoga Zakona (članak 23. stavak 7.)
39. ako protivno članku 50. stavku 3. ovoga Zakona koristi računalni program za koji je certifikat Hrvatske narodne banke prestao važiti prema stavku 1. članka 50. ovoga Zakona (članak 50. stavak 3.)
40. ako protivno članku 53. stavku 1. ovoga Zakona do stupanja na snagu podzakonskog propisa iz članka 19. stavka 3. ovoga Zakona postupi protivno Odluci o uvjetima i načinu na koji ovlašteni mjenjači obavljaju mjenjačke poslove („Narodne novine“, br. 85/19., 101/20., 68/22., 137/22. i 62/23.) (članak 53. stavak 1.)
41. ako protivno članku 54. stavku 1. ovoga Zakona ne dostavi banci, s kojom je u mjesecu koji prethodi stupanju na snagu ovoga Zakona imao sklopljen ugovor o obavljanju mjenjačkih poslova, za svako svoje mjenjačko mjesto i mjenjački automat koji je predmet ugovora, posljednje Izvješće o kupnjama i prodajama strane gotovine i otkupu čekova koji glase na stranu valutu za kalendarski mjesec koji prethodi mjesecu u kojem je stupio na snagu ovaj Zakon, sa sadržajem iz Priloga br. 3 Upute za izradu zaštićenog programa, koja je sastavni dio Odluke o uvjetima i načinu na koji ovlašteni mjenjači obavljaju mjenjačke poslove („Narodne novine“, br. 85/19., 101/20., 68/22., 137/22. i 62/23.), u roku od osam dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona (članak 54. stavak 1.)
42. ako protivno članku 54. stavku 3. ovoga Zakona, za razdoblje od kalendarskog mjeseca u kojem stupa na snagu ovaj Zakon pa do isteka kalendarskog tromjesečja u kojem stupa na snagu podzakonski propis iz članka 19. stavka 3. ovoga Zakona ne dostavi Hrvatskoj narodnoj banci Izvješće o kupnjama i prodajama strane gotovine i otkupu čekova koji glase na stranu valutu za svaki kalendarski mjesec u tom razdoblju za sva svoja mjenjačka mjesta i mjenjački automat, sa sadržajem iz Priloga br. 3 Upute za izradu zaštićenog programa, koja je sastavni dio Odluke o uvjetima i načinu na koji ovlašteni mjenjači obavljaju mjenjačke poslove („Narodne novine“, br. 85/19., 101/20., 68/22., 137/22. i 62/23.) u XML

formatu u skladu s XSD shemom iz članka 44. Upute za izradu zaštićenog programa, koja je sastavni dio Odluke o uvjetima i načinu na koji ovlašteni mjenjači obavljaju mjenjačke poslove („Narodne novine“, br. 85/19., 101/20., 68/22., 137/22. i 62/23.), u roku od 15 dana od isteka kalendarskog mjeseca na koji se odnosi to izvješće (članak 54. stavak 3.)

43. ako protivno članku 54. stavku 4. ovoga Zakona ne dostavi Hrvatskoj narodnoj banci prvo izvješće iz članka 21. stavka 1. ovoga Zakona za kalendarsko tromjesečje koje slijedi iza kalendarskog tromjesečja u kojem je stupio na snagu podzakonski propis iz članka 19. stavka 3. ovoga Zakona (članak 54. stavak 4.)
44. ako protivno članku 54. stavku 5. ovoga Zakona ne dostavi Financijskom inspektoratu podatke iz članka 23. stavaka 1. do 3. ovoga Zakona u roku od 15 dana od objave registra ovlaštenih mjenjača (članak 54. stavak 5.).

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 do 30.000,00 eura kaznit će se ovlašteni mjenjač iz članka 8. stavka 1. točke 2. ovoga Zakona ako protivno članku 18. stavku 3. ovoga Zakona za promjenu koja se ne upisuje u sudski registar ne dostavi dokaz o toj promjeni.

(3) Novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 do 30.000,00 eura kaznit će se ovlašteni mjenjač iz članka 8. stavka 1. točke 3. ovoga Zakona:

1. ako u roku od tri dana od dana podnošenja prijave ne obavijesti Hrvatsku narodnu banku o podnesenoj prijavi nadležnom upravnom tijelu za upis promjene u obrtni registar u skladu s člankom 18. stavkom 4. ovoga Zakona (članak 18. stavak 4.)
2. ako protivno članku 18. stavku 7. ovoga Zakona obavlja mjenjačke poslove nakon upisa promjene u obrtni registar iz članka 18. stavka 4. ovoga Zakona za koju nije podnesen zahtjev iz članka 18. stavka 5. ovoga Zakona (članak 18. stavak 7.).

(4) Za prekršaje iz stavaka 1. i 2. ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 400,00 do 3.000,00 eura i odgovorna osoba ovlaštenog mjenjača iz članka 8. stavka 1. točaka 1. i 2. ovoga Zakona.

Prekršaji kreditne institucije

Članak 37.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 60.000,00 eura kaznit će se kreditna institucija:

1. ako protivno članku 9. stavku 6. ovoga Zakona odbije ovlaštenom mjenjaču otvoriti račun za plaćanje ili pružiti uslugu povezanu s tim računom na objektivan, ne diskriminirajući i razmjeran način (članak 9. stavak 6.)
2. ako protivno članku 9. stavku 7. ovoga Zakona Hrvatskoj narodnoj banci ili Financijskom inspektoratu ne dostavi obavijest iz članka 9. stavka 7. ovoga Zakona s obrazloženjem (članak 9. stavak 7.)
3. ako protivno članku 54. stavku 2. ovoga Zakona ne dostavi Hrvatskoj narodnoj banci posljednje Zbirno izvješće o kupnjama i prodajama strane gotovine i otkupu čekova koji glase na stranu valutu, koje su ostvarili ovlašteni mjenjači u kalendarskom mjesecu koji prethodi kalendarskom mjesecu u kojem je stupio na snagu ovaj Zakon, sa sadržajem iz članka 10. i Priloga br. 3A Upute za izradu zaštićenog programa, koja je sastavni dio Odluke o uvjetima i načinu na koji ovlašteni mjenjači obavljaju mjenjačke poslove („Narodne novine“, br. 85/19., 101/20., 68/22., 137/22. i 62/23.) u XML formatu, u skladu

s XSD shemom iz članka 45. iste Upute, u roku od 15 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona (članak 54. stavak 2.).

(2) Novčanom kaznom od 600,00 do 6.000,00 eura kaznit će se za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka i odgovorna osoba iz uprave kreditne institucije.

Prekršaji proizvođača računalnog programa

Članak 38.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 do 30.000,00 eura kaznit će se proizvođač računalnog programa:

1. ako protivno članku 20. stavku 5. ovoga Zakona novi program, za koji nije ishodio certifikat Hrvatske narodne banke, nudi ovlaštenom mjenjaču ili takav program stavlja u pravni promet (članak 20. stavak 5.)
2. ako protivno članku 20. stavku 6. ovoga Zakona ne obavijesti Hrvatsku narodnu banku o promjeni pravnog oblika, tvrtke, sjedišta i poslovne adrese u roku od osam dana od dana upisa promjene u sudski odnosno obrtni registar (članak 20. stavak 6.)
3. ako protivno članku 20. stavku 7. ovoga Zakona za promjenu iz članka 20. stavka 6. ovoga Zakona koja se ne upisuje u sudski odnosno obrtni registar ne dostavi Hrvatskoj narodnoj banci dokaz o toj promjeni (članak 20. stavak 7.)
4. ako protivno članku 50. stavku 3. ovoga Zakona nudi ovlaštenom mjenjaču ili stavi u promet računalni program za koji je certifikat Hrvatske narodne banke prestao važiti prema stavku 1. članka 50. ovoga Zakona (članak 50. stavak 3.).

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 400,00 do 3.000,00 eura i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

Teški prekršaji drugih osoba

Članak 39.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 do 132.720,00 eura kaznit će se za prekršaj rezident, pravna osoba ili obrtnik ili fizička osoba koja obavlja drugu samostalnu djelatnost ili fizička osoba:

1. ako protivno članku 5. ovoga Zakona u plaćanjima prema nerezidentu plati neistinitu tražbinu ili pružatelju platnih usluga izda nalog za plaćanje nerezidentu na temelju simuliranog ugovora ili lažne fakture ili sklopi ugovor s nerezidentom u kojemu nije navedena stvarna cijena (članak 5.)
2. ako obavlja mjenjačke poslove protivno članku 7. ovoga Zakona (članak 7.).

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 13.260,00 eura kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

(3) Strana gotovina i gotovina u eurima koja je predmet prekršaja iz stavka 1. točke 2. ovoga članka oduzet će se odlukom o prekršaju u korist državnog proračuna Republike Hrvatske.

Prekršaji drugih osoba

Članak 40.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 do 30.000,00 eura kaznit će se za prekršaj pravna osoba ili obrtnik ili fizička osoba koja obavlja drugu samostalnu djelatnost:

1. ako protivno članku 20. stavku 8. ovoga Zakona kao pravni slijednik proizvođača certificiranog programa ne obavijesti Hrvatsku narodnu banku o promjeni nositelja certifikata u roku od osam dana po nastupu promjene (članak 20. stavak 8.)
2. ako protivno članku 28. stavku 1. ovoga Zakona kao obveznik izvješćivanja o poslu s inozemstvom Hrvatskoj narodnoj banci ne podnese izvješće o poslu s inozemstvom u sadržaju, formatu ili roku određenom podzakonskim propisom iz članka 28. stavka 2. ovoga Zakona (članak 28. stavak 1.)
3. ako protivno članku 53. stavku 2. ovoga Zakona ne izvijesti Hrvatsku narodnu banku o poslu s inozemstvom u skladu s Odlukom o prikupljanju podataka za potrebe sastavljanja platne bilance, stanja inozemnog duga i stanja međunarodnih ulaganja („Narodne novine", br. 103/12., 10/14., 45/15., 13/17. i 10/23.) (članak 53. stavak 2.).

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka novčanom kaznom u iznosu u iznosu od 400,00 do 3.000,00 eura kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

(3) Za prekršaj iz stavka 1. točke 2. ovoga članka novčanom kaznom u iznosu od 800,00 do 6.600,00 eura kaznit će se fizička osoba.

Prekršaji iz područja primjene Uredbe (EU) 2018/1672 i kontrole gotovine koja se unosi u Republiku Hrvatsku iz druge države članice ili iznosi iz Republike Hrvatske u drugu državu članicu

Članak 41.

Novčanom kaznom u iznosu od 660,00 do 13.260,00 eura kaznit će se za prekršaj fizička osoba ako pri ulasku u Europsku uniju preko Republike Hrvatske ili pri izlasku iz Europske unije preko Republike Hrvatske ne ispuni obvezu prijave Carinskoj upravi odnosno policijskom službeniku gotovine koju nosi u vrijednosti od 10.000,00 eura ili više, u pisanom obliku ili elektronički putem obrasca za prijavu, ili ako da netočne ili nepotpune podatke ili ne stavi na raspolaganje gotovinu za kontrolu (članak 3. Uredbe (EU) 2018/1672).

Članak 42.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 5.300,00 do 53.080,00 eura kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako kao pošiljatelj ili primatelj ili zastupnik pošiljatelja ili primatelja u roku od 30 dana od primitka zahtjeva Carinske uprave ne podnese prijavu u smislu objavljivanja gotovine u vrijednosti od 10.000,00 eura ili više koja se unosi u Europsku uniju preko Republike Hrvatske ili iznosi iz Europske unije preko Republike Hrvatske, u pisanom obliku ili elektronički putem obrasca za prijavu, ako da netočne ili nepotpune podatke ili ne stavi na raspolaganje gotovinu za kontrolu (članak 4. Uredbe (EU) 2018/1672).

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 390,00 do 13.260,00 eura kaznit će se za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

(3) Novčanom kaznom u iznosu od 3.310,00 do 33.180,00 eura kaznit će se za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka obrtnik i fizička osoba koja obavlja drugu samostalnu djelatnost.

(4) Novčanom kaznom u iznosu od 660,00 do 13.260,00 eura kaznit će se za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka fizička osoba.

Članak 43.

Novčanom kaznom u iznosu u iznosu od 660,00 do 13.260,00 eura kaznit će se za prekršaj fizička osoba ako pri ulasku ili nakon ulaska u Republiku Hrvatsku iz druge države članice ili pri izlasku iz Republike Hrvatske u drugu državu članicu, na zahtjev ovlaštenog carinskog službenika odnosno policijskog službenika ne ispuni obvezu prijave gotovine koju nosi u vrijednosti od 10.000,00 eura ili više, u pisanom obliku putem obrasca koji sadržava podatke iz članka 3. stavka 2. Uredbe (EU) 2018/1672, ili ako da netočne ili nepotpune podatke ili ne stavi na raspolaganje gotovinu za kontrolu (članak 24. ovoga Zakona).

Članak 44.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 5.300,00 do 53.080,00 eura kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako kao pošiljatelj ili primatelj ili zastupnik pošiljatelja ili primatelja u roku od 30 dana od primitka zahtjeva Carinske uprave ne podnese prijavu u smislu objavljivanja gotovine u vrijednosti od 10.000,00 eura ili više koja se unosi u Republiku Hrvatsku iz druge države članice ili iznosi iz Republike Hrvatske u drugu državu članicu, u pisanom obliku ili elektronički putem obrasca za prijavu, ili ako da netočne ili nepotpune podatke (članak 4. Uredbe (EU) 2018/1672) ili ne stavi na raspolaganje gotovinu za kontrolu (članak 25. ovoga Zakona).

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 390,00 do 13.260,00 eura kaznit će se za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

(3) Novčanom kaznom u iznosu od 3.310,00 do 33.180,00 eura kaznit će se za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka obrtnik i fizička osoba koja obavlja drugu samostalnu djelatnost.

(4) Novčanom kaznom u iznosu od 660,00 do 13.260,00 eura kaznit će se za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka fizička osoba.

Članak 45.

(1) Ako je vrijednost gotovine koja je predmet prekršaja 100.000,00 eura ili više ili ako je gotovina koja je predmet prekršaja bila skrivena ili ako je prekršaj počinjen na osobito drzak način, kaznit će se:

1. novčanom kaznom u iznosu do 265.440,00 eura pravna osoba ako počini prekršaj iz članka 42. stavka 1. i članka 44. stavka 1. ovoga Zakona
2. novčanom kaznom u iznosu do 132.720,00 eura obrtnik, fizička osoba koja obavlja drugu samostalnu djelatnost i fizička osoba ako počini prekršaj iz članka 42. stavka 1. i članka 44. stavka 1. ovoga Zakona
3. novčanom kaznom u iznosu do 132.720,00 eura fizička osoba ako počini prekršaj iz članaka 41. i 43. ovoga Zakona.

(2) Novčanom kaznom u iznosu do 26.540,00 eura kaznit će se za prekršaj iz stavka 1. točke 1. ovoga članka i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

Članak 46.

(1) Izrečena novčana kazna za prekršaje iz članaka 41. do 45. ovoga Zakona mora biti niža od 60 % iznosa neprijavljene gotovine.

(2) Iznos novčane kazne i troškova prekršajnog postupka za prekršaje iz članaka 41. do 45. ovoga Zakona naplatit će se prisilno iz privremeno zadržane gotovine ako ne bude plaćen u roku koji je određen u odluci o prekršaju.

Članak 47.

(1) Financijski inspektorat i Carinska uprava, kada obavljaju nadzor, privremeno će, uz potvrdu, zadržati gotovinu u eurima i stranu gotovinu te gotovinu iz članka 26. ovoga Zakona, kao i dokumentaciju i druge predmete kojima je izvršen prekršaj, koji su rezultat prekršaja ili koji mogu poslužiti kao dokaz u prekršajnom postupku, prema propisima koji vrijede za prekršajni postupak.

(2) Privremeno zadržanu gotovinu nadzorna tijela iz stavka 1. ovoga članka dužna su bez odgode, a najkasnije prvi sljedeći radni dan, uplatiti na posebne račune Financijskog inspektorata i Carinske uprave.

Članak 48.

Ovlaštene osobe Financijskog inspektorata mogu pravnoj ili fizičkoj osobi privremeno ograničiti ili privremeno zabraniti obavljanje određene djelatnosti i prije započinjanja prekršajnog postupka, u skladu s odredbama propisa koji regulira postupanje Financijskog inspektorata Republike Hrvatske.

DIO OSMI

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Odobrenja za obavljanje mjenjačkih poslova izdana prije stupanja na snagu ovoga Zakona i objava registra ovlaštenih mjenjača

Članak 49.

(1) Odobrenja za obavljanje mjenjačkih poslova izdana do dana stupanja na snagu ovoga Zakona ostaju na snazi.

(2) Hrvatska narodna banka će u roku od osam dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona objaviti registar ovlaštenih mjenjača iz članka 22. stavka 1. ovoga Zakona u kojemu će biti upisani svi mjenjači ovlašteni u skladu sa Zakonom o deviznom poslovanju („Narodne novine", br. 96/03., 140/05., 132/06., 150/08., 92/09., 133/09., 153/09., 145/10., 76/13., 52/21. i 141/22.).

Certifikati za računalne programe izdani prije stupanja na snagu ovoga Zakona i objava registra certificiranih programa

Članak 50.

(1) Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaju važiti svi certifikati koje je Hrvatska narodna banka izdala u skladu sa Zakonom o deviznom poslovanju („Narodne novine“, br. 96/03., 140/05., 132/06., 150/08., 92/09., 133/09., 153/09., 145/10., 76/13., 52/21. i 141/22.), osim certifikata izdanih nakon 1. prosinca 2022.

(2) Hrvatska narodna banka će u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona objaviti registar certificiranih programa iz članka 22. stavka 2. ovoga Zakona u koji će biti upisani svi računalni programi za koje je Hrvatska narodna banka nakon 1. prosinca 2022. izdala certifikat u skladu sa Zakonom o deviznom poslovanju („Narodne novine“, br. 96/03., 140/05., 132/06., 150/08., 92/09., 133/09., 153/09., 145/10., 76/13., 52/21. i 141/22.).

(3) Računalni program za koji je certifikat Hrvatske narodne banke prestao važiti prema stavku 1. ovoga članka proizvođač programa ne smije nuditi ovlaštenom mjenjaču ili stavljati u pravni promet, a ovlašteni mjenjač ne smije koristiti u svom mjenjačkom poslovanju.

Postupci pokrenuti prije stupanja na snagu ovoga Zakona

Članak 51.

(1) Svi postupci za izdavanje odobrenja i certifikata koji su pokrenuti do stupanja na snagu ovoga Zakona, a na temelju Zakona o deviznom poslovanju („Narodne novine“, br. 96/03., 140/05., 132/06., 150/08., 92/09., 133/09., 153/09., 145/10., 76/13., 52/21. i 141/22.), dovršit će prema odredbama Zakona o deviznom poslovanju („Narodne novine“, br. 96/03., 140/05., 132/06., 150/08., 92/09., 133/09., 153/09., 145/10., 76/13., 52/21. i 141/22.).

(2) Prekršajni postupci radi prekršaja iz područja primjene Uredbe (EU) 2018/1672 i kontrole gotovine koja se unosi u Republiku Hrvatsku iz druge države članice ili iznosi iz Republike Hrvatske u drugu državu članicu koji su pokrenuti do stupanja na snagu ovoga Zakona, a na temelju Zakona o deviznom poslovanju („Narodne novine“, br. 96/03., 140/05., 132/06., 150/08., 92/09., 153/09., 133/09., 145/10., 76/13., 52/21. i 141/22.), dovršit će se prema odredbama Zakona o deviznom poslovanju („Narodne novine“, br. 96/03., 140/05., 132/06., 150/08., 92/09., 133/09., 153/09., 145/10., 76/13., 52/21. i 141/22.).

Podzakonski propisi

Članak 52.

(1) Vlada Republike Hrvatske donijet će uredbu iz članka 31. stavka 4. ovoga Zakona u roku od godine dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Hrvatska narodna banka donijet će podzakonske propise iz članka 19. stavka 3. te članka 28. stavka 2. ovoga Zakona u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Primjena važećih podzakonskih propisa

Članak 53.

(1) Odluka o uvjetima i načinu na koji ovlašteni mjenjači obavljaju mjenjačke poslove („Narodne novine“, br. 85/19., 101/20., 68/22., 137/22. i 62/23.) ostaje na snazi do stupanja na snagu podzakonskog propisa iz članka 19. stavka 3. ovoga Zakona.

(2) Odluka o prikupljanju podataka za potrebe sastavljanja platne bilance, stanja inozemnog duga i stanja međunarodnih ulaganja („Narodne novine“, br. 103/12., 10/14., 45/15., 13/17. i 10/23.) ostaje na snazi do stupanja na snagu podzakonskog propisa iz članka 28. stavka 2. ovoga Zakona.

Obveze u prijelaznom razdoblju

Članak 54.

(1) Ovlašteni mjenjač dužan je dostaviti banci, s kojom je u mjesecu koji prethodi stupanju na snagu ovoga Zakona imao sklopljen ugovor o obavljanju mjenjačkih poslova, za svako svoje mjenjačko mjesto i mjenjački automat koji je predmet ugovora, posljednje Izvješće o kupnjama i prodajama strane gotovine i otkupu čekova koji glase na stranu valutu za kalendarski mjesec koji prethodi mjesecu u kojem je stupio na snagu ovaj Zakon, sa sadržajem iz Priloga br. 3 Upute za izradu zaštićenog programa, koja je sastavni dio Odluke o uvjetima i načinu na koji ovlašteni mjenjači obavljaju mjenjačke poslove („Narodne novine“, br. 85/19., 101/20., 68/22., 137/22. i 62/23.), u roku od osam dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Banka iz stavka 1. ovoga članka dužna je dostaviti Hrvatskoj narodnoj banci posljednje Zbirno izvješće o kupnjama i prodajama strane gotovine i otkupu čekova koji glase na stranu valutu, koje su ostvarili ovlašteni mjenjači u kalendarskom mjesecu koji prethodi kalendarskom mjesecu u kojem je stupio na snagu ovaj Zakon, sa sadržajem iz članka 10. i Priloga br. 3A Upute za izradu zaštićenog programa, koja je sastavni dio Odluke o uvjetima i načinu na koji ovlašteni mjenjači obavljaju mjenjačke poslove („Narodne novine“, br. 85/19., 101/20., 68/22., 137/22. i 62/23.), u XML formatu, u skladu s XSD shemom iz članka 45. Upute za izradu zaštićenog programa, u roku od 15 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(3) Ovlašteni mjenjač dužan je za razdoblje od kalendarskog mjeseca u kojem stupa na snagu ovaj Zakon pa do isteka kalendarskog tromjesečja u kojem stupa na snagu podzakonski propis iz članka 19. stavka 3. ovoga Zakona dostavljati Hrvatskoj narodnoj banci Izvješće o kupnjama i prodajama strane gotovine i otkupu čekova koji glase na stranu valutu za svaki kalendarski mjesec u tom razdoblju za sva mjenjačka mjesta i mjenjačke automate, sa sadržajem iz Priloga br. 3 Upute za izradu zaštićenog programa, koja je sastavni dio Odluke o uvjetima i načinu na koji ovlašteni mjenjači obavljaju mjenjačke poslove („Narodne novine“, br. 85/19., 101/20., 68/22., 137/22. i 62/23.) u XML formatu u skladu s XSD shemom iz članka 44. Upute za izradu zaštićenog programa, u roku od 15 dana od isteka kalendarskog mjeseca na koje se odnosi to Izvješće.

(4) Ovlašteni mjenjač dužan je dostaviti Hrvatskoj narodnoj banci prvo izvješće u skladu s člankom 21. stavkom 1. ovoga Zakona za kalendarsko tromjesečje koje slijedi iza kalendarskog tromjesečja u kojem je stupio na snagu podzakonski propis iz članka 19. stavka 3. ovoga Zakona.

(5) Ovlašteni mjenjač kojeg je Hrvatska narodna banka upisala u registar ovlaštenih mjenjača u skladu s člankom 49. stavkom 2. ovoga Zakona dužan je dostaviti Financijskom inspektoratu podatke iz članka 23. stavaka 1. do 3. ovoga Zakona u roku od 15 dana od objave registra.

Podzakonski propisi koji se stavljaju izvan snage

Članak 55.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona stavlja se izvan snage Naredba o vođenju nadzorne knjige o kapitalnim poslovima s inozemstvom („Narodne novine“, broj 127/13.).

Prestanak važenja Zakona

Članak 56.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o deviznom poslovanju („Narodne novine“, br. 96/03., 140/05., 132/06., 150/08., 92/09., 133/09., 153/09., 145/10., 76/13., 52/21. i 141/22.).

Stupanje na snagu

Članak 57.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u „Narodnim novinama“, osim odredbi članka 9. stavka 1. točke 3., članka 11. stavaka 5. i 6. i članka 36. stavka 1. točaka 14. i 15. ovoga Zakona koje stupaju na snagu devet mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. RAZLOZI ZBOG KOJIH SE ZAKON DONOSI

Važeći Zakon o deviznom poslovanju („Narodne novine“, br. 96/03., 140/05., 132/06., 150/08., 92/09., 133/09., 153/09., 145/10., 76/13., 52/21. i 141/22., u daljnjem tekstu: važeći Zakon), stupio je na snagu 2003. godine, te je do sada imao ukupno devet izmjena i dopuna.

Osnovna zadaća tada uspostavljenog regulatornog okvira u poslovanju između rezidenata i nerezidenata, kao i poslovanje u stranim sredstvima plaćanja u zemlji, bila je ispunjenje obveza iz potpisanog Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Republike Hrvatske i Europskih zajednica i njihovih država članica (u daljnjem tekstu: SSP), te prilagodba nacionalnog zakonodavstva pravnoj stečevini EU. Glavno pitanje prilagodbe odnosilo se na liberalizaciju kapitalnih tokova s inozemstvom, a zakonodavna rješenja koncipirana su na način da se provede postupna liberalizacija kapitalnog računa Republike Hrvatske, uvažavajući pri tome sve rokove SSP-a koji su definirali obvezujuću dinamiku tog procesa.

Uvažavajući činjenicu da je Republika Hrvatska s 1. srpnja 2013. postala punopravna članica EU, da su u međuvremenu liberalizirani svi kapitalni tokovi s inozemstvom, da je od 1. siječnja 2023. uvela euro kao službenu valutu, te da je euro s navedenim datumom prestao biti strano sredstvo plaćanja i postao domaća valuta, potrebno je izmijeniti regulatorni okvir na način da se donese novi Zakon o deviznom poslovanju obzirom da je većina postojećih odredbi prestala vrijediti, brisana je ili je postala suvišna.

II. PITANJA KOJA SE ZAKONOM RJEŠAVAJU

Ovim Konačnim prijedlogom zakona na odgovarajući način se uređuje poslovanje između rezidenata i nerezidenata u stranim sredstvima plaćanja i u eurima, što obuhvaća i mjenjačke poslove. Bitne izmjene u mjenjačkom poslovanju, u odnosu na uređenje iz prethodno važećeg Zakona, odnose se na činjenicu da se ovlaštenim mjenjačima više ne uvjetuje obavljanje mjenjačkih poslova sklapanjem ugovora s nekom od poslovnih banaka. Također, omogućava im se, osim za gotovinu i čekove koji glase na stranu valutu, prodaja i gotovog novca u stranoj valuti putem platnih kartica, kao i naplata naknade kod svakog mjenjačkog posla, ako navedeno mogu evidentirati certificiranim programom s odgovarajućim funkcionalnostima. Uvažavajući pravo na poslovni nastan iz Ugovora o funkcioniraju Europske unije, kao kategorija ovlaštenog mjenjača izričito se uvodi i podružnica inozemnog trgovačkog društva čiji je osnivač u svojoj matičnoj državi ovlašten obavljati mjenjačke poslove.

Nadalje, Konačnim prijedlogom zakona osigurava se provedba Uredbe (EU) 2018/1672 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2018. o kontrolama gotovine koja se unosi u Uniju ili iznosi iz Unije i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1889/2005 (SL L 284, 12.11.2018.).

Konačnim prijedlogom zakona uređuje se i izvješćivanje Hrvatske narodne banke o definiranim poslovima s inozemstvom radi provedbe statističke aktivnosti izrade platne bilance i stanja međunarodnih ulaganja u skladu sa Strategijom razvitka službene statistike Republike

Hrvatske, Programom statističkih aktivnosti Republike Hrvatske i Godišnjim provedbenim planom statističkih aktivnosti Republike Hrvatske. Zakonske odredbe koje uređuju tu obvezu izvješćivanja dodatno su uređene u odnosu na prethodno važeći Zakon, no u sadržaju same obveze izvješćivanja nema bitnih novosti.

Nadalje, Konačnim prijedlogom zakona propisuju se tijela nadležna za nadzor nad provedbom Zakona, tijela nadležna za vođenje prekršajnog postupka za prekršaje propisane Zakonom, te odredbe koje reguliraju razmjenu podataka između nadzornih tijela i Hrvatske narodne banke.

III. OBRAZLOŽENJE ODREDBI PREDLOŽENOG ZAKONA

Uz članke 1. i 2.
Ovim se člancima definira što se uređuje ovim Zakonom: poslovanje između rezidenata i nerezidenata u stranim sredstvima plaćanja i u eurima, poslovanje između rezidenata u stranim sredstvima plaćanja, kontrola gotovine koja se unosi u Europsku uniju preko Republike Hrvatske ili iznosi iz Europske unije preko Republike Hrvatske čime se osigurava provedba Uredbe (EU) 2018/1672 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2018. o kontrolama gotovine koja se unosi u Uniju ili iznosi iz Unije i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1889/2005 (SL L 284, 12.11.2018.) (u daljnjem tekstu: Uredba (EU) 2018/1672), kontrola gotovine koja se unosi u Republiku Hrvatsku iz druge države članice Europske unije ili iznosi iz Republike Hrvatske u drugu državu članicu Europske unije te izvješćivanje Hrvatske narodne banke o poslovima s inozemstvom.

Uz članak 3.
Ovim se člankom definiraju pojmovi koji se koriste u Zakonu.

Uz članak 4.
Konstatira se da su plaćanje i naplata u devizama, stranoj gotovini i čekovima, prijenosi deviznih sredstava između rezidenata, te rezidenata i nerezidenata slobodni, ali se upućuje na ograničavajuće odredbe drugih propisa koji reguliraju sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma i propisa koji reguliraju fiskalizaciju.

Uz članak 5.
Propisuje se da rezident ne smije nerezidentu platiti neistinitu tražbinu, odnosno tražbinu u kojoj nije navedena stvarna cijena.

Uz članak 6.
Ovim se člankom definira što se podrazumijeva pod mjenjačkim poslom, te se, istovremeno, navodi i što se ne smatra mjenjačkim poslom.

Uz članak 7.
Propisuje se koje institucije mogu obavljati mjenjačke poslove u Republici Hrvatskoj.

Uz članak 8.
Propisuje se tko može biti ovlašteni mjenjač i ovlaštenje Hrvatske narodne banke za izdavanje odobrenja za obavljanje mjenjačkih poslova.

Uz članak 9.
Propisuje se koje mjenjačke poslove može obavljati ovlašteni mjenjač, obveza ovlaštenog mjenjača da sve transakcije bilježi putem certificiranog računalnog programa, te obveza

kreditne institucije da ovlaštenom mjenjaču, na njegov zahtjev, otvori račun za plaćanje i pruža usluge povezane s tim računom na objektivan, ne diskriminirajući i razmjeran način. U odnosu na određivanje mjenjačkih poslova koje može obavljati ovlašteni mjenjač, u članku 9. stavku 1. točkama 1. i 2. određeni su mjenjački poslovi koje su ovlašteni mjenjači mogli i dosad obavljati, dok se u članku 9. stavku 1. točki 3. uvodi nova vrsta mjenjačkog posla. Pojednostavljeno rečeno, iz odredbe članka 9. stavka 1. točke 3. (koju je potrebno čitati zajedno s definicijom pojma knjižnog novca sadržanom u članku 3. točki 9. Prijedloga zakona) proizlazi da ovlašteni mjenjač može knjižni novac eura koji primi od stranke putem platne kartice, zamijeniti za gotov novac u stranoj valuti. Pritom je izričito propisano da je uvjet da je upravo stranka kao platitelj inicirala tu platnu transakciju preko ovlaštenog mjenjača kao primatelja plaćanja. Dakle, stranka može ovlaštenom mjenjaču na zamjenu predati knjižni novac eura putem svoje platne kartice, no činidba ovlaštenog mjenjača u tom mjenjačkom poslu mora stranci biti ispunjena u stranom gotovom novcu.

Također, propisuje se da ovlašteni mjenjač može mjenjačke poslove obavljati samo sa fizičkim osobama.

Uz članak 10.
Odredbe ovoga članka definiraju sklapanje mjenjačkog posla, isključivu primjenu tečajne liste objavljene na mjenjačkom mjestu/automatu, mogućnost ovlaštenog mjenjača da samo jednom tijekom radnog dana na mjenjačkom mjestu/automatu izmijeni tečajnu listu, te zabranu naplate naknade na mjenjačkom automatu. Nadalje, propisuje se obveza ovlaštenog mjenjača za izdavanje stranci potvrde o obavljenom mjenjačkom poslu uz korištenje certificiranog računalnog programa, te mogućnost stranke da odustane od mjenjačkog posla.

Uz članak 11.
Propisuje se što sve ovlašteni mjenjač mora imati na mjenjačkom mjestu na kojem obavlja mjenjačke poslove, način određivanja najpovoljnijeg tečaja, iskazivanja naknade, mrežno povezivanje računala na različitim mjenjačkim mjestima, prijenos gotovine između mjenjačkih mjesta, način držanja strane gotovine, čekova i gotovine eura, te maksimalni iznos novca za osobne potrebe koji na mjenjačkom mjestu smiju imati osobe koje obavljaju mjenjačke poslove.

Uz članak 12.
Ovim se člankom detaljnije propisuje način obavljanja mjenjačkih poslova putem mjenjačkog automata.

Uz članak 13.
Ovim se člankom detaljno propisuju uvjeti koje podnositelj zahtjeva mora ispunjavati kako bi mogao obavljati mjenjačke poslove. Osim sklopljenog ugovora o korištenju certificiranog računalnog programa podnositelj zahtjeva mora imati dobar ugled, što podrazumijeva kaznenu i prekršajnu nekažnjavanost (tzv. „fit&proper“) za taksativno navedena kaznena djela, kao i za prekršaje propisane ovim Zakonom, zakonom kojim se uređuje sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma i zakonom kojim se uređuje računovodstveno poslovanje. Također, navedeni se kriterij primjenjuje i na svakog zakonskog zastupnika, imatelja kvalificiranog udjela i/ili stvarnog vlasnika pravne osobe podnositelja zahtjeva, te na istovrsne osobe u podružnici inozemnog osnivača.

Uz članak 14.
Propisuje se koju dokumentaciju i podatke podnositelj zahtjeva za izdavanje odobrenja za obavljanje mjenjačkih poslova mora dostaviti Hrvatskoj narodnoj banci.

Uz članak 15.
Propisuje se način i postupak odlučivanja Hrvatske narodne banke o zaprimljenim zahtjevima za izdavanje odobrenja za obavljanje mjenjačkih poslova.

Uz članke 16. i 17.
Propisuju se uvjeti pod kojima Hrvatska narodna banka ukida odobrenja za obavljanje mjenjačkih poslova, odnosno činjenice na temelju kojih po *sili zakona* prestaje važiti odobrenje za obavljanje mjenjačkih poslova.

Uz članak 18.
Propisuje se obveza ovlaštenih mjenjača, imatelja odobrenja za obavljanje mjenjačkih poslova, da izvješćuju Hrvatsku narodnu banku o svim promjenama u odnosu na osobe za koje se primjenjuje „*fit&proper*" kriterij iz članka 13. Konačnog prijedloga zakona, te sve druge promjene bez obzira upisuju li se one u odgovarajući registar ili ne.

Uz članke 19. i 20.
Ovim se člancima propisuje specifikacija zahtjeva koje mora ispunjavati računalni program za mjenjačko poslovanje. Nadalje, propisuje se postupak certificiranja i izdavanja certifikata za računalne programe za mjenjačko poslovanje koje provodi Hrvatska narodna banka.

Uz članak 21.
Propisuje se obveza ovlaštenog mjenjača da primjenom certificiranog programa izradi Izvješće o kupnji odnosno prodaji strane gotovine i otkupu čekova koji glase na stranu valutu za svako kalendarsko tromjesečje, za sva mjenjačka mjesta i mjenjačke automate, u formatu i sadržaju propisanima podzakonskim propisom koji će donijeti Hrvatska narodna banka. Također, propisuje se i rok za dostavu navedenog izvješća.

Uz članak 22.
Utvrđuje se obveza Hrvatske narodne banke da vodi registar ovlaštenih mjenjača i registar certificiranih računalnih programa.

Uz članak 23.
Propisuje se obveza ovlaštenog mjenjača da Financijskom inspektoratu, kao nadležnom nadzornom tijelu, za potrebe statističkog praćenja i provedbe nadzora, dostavlja podatke o adresi svakog mjenjačkog mjesta, a ako na istoj adresi postoji više mjenjačkih mjesta tada i s detaljnim opisom lokacije svakog mjenjačkog mjesta, kao i o identitetu i adresi elektroničke pošte osobe ili osoba ovlaštenih da na pojedinom mjenjačkom mjestu obavljaju mjenjačke poslove u ime ovlaštenog mjenjača, te o broju telefona ovlaštenog mjenjača. Također, propisuju se obvezna izvješća i dokumentacija koju ovlašteni mjenjač, za potrebe nadzora, mora imati na mjenjačkom mjestu.

Uz članak 24.
Propisuje se obveza svake fizičke osobe koja u Republiku Hrvatsku ulazi ili je ušla iz druge države članice ili iz Republike Hrvatske izlazi u drugu državu članicu, da na zahtjev ovlaštenog carinskog službenika ili policijskog službenika prijavi gotovinu koju nosi u vrijednosti od 10.000,00 eura ili više, u pisanom obliku na obrascu za prijavu koji sadržava podatke iz članka 3. stavka 2. Uredbe (EU) 2018/1672.

Uz članak 25.
Propisuje se obveza pošiljatelja ili primatelja gotovine ili njihovog zastupnika da na zahtjev ovlaštenog carinskog službenika prijavi (u smislu objavljivanja) gotovinu u vrijednosti od 10.000,00 eura ili više kad se ta gotovina unosi u Republiku Hrvatsku iz druge države članice ili iznosi iz Republike Hrvatske u drugu državu članicu, na obrascu koji sadržava podatke iz članka 4. stavka 2. Uredbe (EU)2018/1672.

Uz članak 26.
Carinska uprava pri obavljanju kontrole gotovine koja se unosi u Europsku uniju ili iznosi iz Europske unije preko Republike Hrvatske ili se unosi u Republiku Hrvatsku iz druge države članice ili iznosi iz Republike Hrvatske u drugu državu članicu privremeno zadržava gotovinu iz članka 26. Prijedloga zakona. Ovom odredbom propisani su slučajevi u kojima će Carinska uprava privremeno zadržati gotovinu, rokovi zadržavanja gotovine te pravni lijek protiv odluke o privremenom zadržavanju. Navedena odredba propisana je temeljem odredbe članka 7. Uredbe (EU) 2018/1672.

Odredba iz stavka 1. točke 5. ovoga članka koja propisuje da će Carinska uprava privremeno zadržati gotovinu ako postoje naznake da je gotovina, neovisno o iznosu, povezana s kriminalnom aktivnošću, propisana je temeljem odredbe članka 7. stavka 1. točke b) Uredbe (EU) 2018/1672 koja propisuje da nadležna tijela mogu privremeno zadržati gotovinu na temelju administrativne odluke u skladu s uvjetima utvrđenim u nacionalnom pravu ako postoje naznake da je gotovina, neovisno o iznosu, povezana s kriminalnom aktivnošću.

Carinska uprava temeljem posebnog propisa ima ovlast pregleda i pretrage vozila. Odredbom članka 4. stavka 3. točke 16. Zakona o carinskoj službi („Narodne novine", br. 68/13., 30/14., 115/16., 39/19., 98/19. i 36/24.) propisano je da je posao carinske službe nadzor unosa i iznosa gotovine preko državne granice sukladno propisima o sprječavanju pranja novca i financiranju terorizma, a odredbom članka 14. stavkom 1. točkama 8. do 10. Zakona o carinskoj službi propisano je da je carinska ovlast pregled osoba, pregled robe te praćenje, zaustavljanje, pregled i pretraga prometnih sredstava.

Uz članke 27. i 28.
Ovim se člancima definiraju rezidenti koji čine izvještajnu populaciju za izvješćivanje Hrvatske narodne banke o poslovima s inozemstvom, te ovlaštenje Hrvatske narodne banke da u okvirima postavljenima člankom 27. Prijedloga zakona određuje konkretne izvještajne zahtjeve za svaku vrstu posla s inozemstvom, kao i obveznike tog izvješćivanja. Također, propisuje se obveza Hrvatske narodne banke da donese takav podzakonski propis kojim će, uz prethodno navedeno, pobliže urediti i format i rok izvješćivanja.

Uz članak 29.
Određuje se nadležnost Financijskog inspektorata u nadzoru primjene i provedbe Prijedloga zakona te poslovanja rezidenata i nerezidenata, osim provedbe kontrole gotovine sukladno Uredbi (EU) 2018/1672.

Uz članak 30.
Ovim se člankom definira suradnja između Hrvatske narodne banke i Financijskog inspektorata, međusobna razmjena informacija potrebnih za odlučivanje o odobrenjima za obavljanje mjenjačkih poslova, informacija vezanih za izvješćivanje obveznika o poslovima s inozemstvom, informacija za nadzor, te drugih informacija važnih za rad drugog tijela.

Uz članak 31.
Kao tijelo nadležno za provedbu Uredbe (EU) 2018/1672 i za provedbu kontrola gotovine koja se unosi u Republiku Hrvatsku iz druge države članice ili iznosi iz Republike Hrvatske u drugu državu članicu određuje se Carinska uprava. Također, Carinska uprava određuje se kao ovlašteni tužitelj u navedenom postupku.

Uz članak 32.
Propisuju se evidencije koje Carinska uprava vodi i podaci koje prikuplja sukladno odredbama Uredbe (EU) 2018/1672 i odredbama članaka 24. i 25. i članka 26. stavka 1. točke 5. ovoga Prijedloga zakona te čuvanje i razmjena podataka s drugim nadležnim tijelima.

Uz članke 33. i 34.
Svi prekršaji sukladno ovome zakonu smatraju se financijskim prekršajima, te se propisuje nadležnost za vođenje prekršajnog postupka u prvom stupnju Financijskog inspektorata i Carinske uprave.

Uz članak 35.
Ovim se člankom definiraju teški prekršaji ovlaštenih mjenjača.

Uz članak 36.
Ovim se člankom definiraju prekršaji ovlaštenih mjenjača.

Uz članak 37.
Ovim se člankom definiraju prekršaji kreditnih institucija.

Uz članak 38.
Ovim se člankom definiraju prekršaji proizvođača računalnih programa.

Uz članak 39.
Ovim se člankom definiraju teški prekršaji drugih osoba.

Uz članak 40.
Ovim se člankom definiraju prekršaji drugih osoba.

Uz članak 41.
Ovim se člankom propisuje prekršajna odredba za fizičku osobu koja pri ulasku u Europsku uniju preko Republike Hrvatske ili pri izlasku iz Europske unije preko Republike Hrvatske ne ispuni obvezu prijave Carinskoj upravi odnosno policijskim službenicima gotovine koju nosi u vrijednosti od 10.000 eura ili više u pisanom obliku putem obrasca za prijavu propisanog člankom 3. Uredbe (EU) 2018/1672.

Uz članak 42.
Propisuje se prekršajna odredba za pošiljatelja ili primatelja ili njihovog zastupnika koji na zahtjev Carinske uprave ne prijavi u smislu objavljivanja gotovinu u vrijednosti od 10.000,00 eura ili više koja se unosi u Europsku uniju preko Republike Hrvatske ili iznosi iz Europske unije preko Republike Hrvatske, u pisanom obliku putem obrasca propisanog člankom 4. Uredbe (EU) 2018/1672.

Uz članak 43.
Ovim se člankom propisuje prekršajna odredba za fizičku osobu koja pri ulasku ili nakon ulaska u Republiku Hrvatsku iz druge države članice ili pri izlasku iz Republike Hrvatske u drugu državu članicu, na zahtjev ovlaštenog carinskog službenika ili policijskog ne prijavi gotovinu koju nosi u vrijednosti od 10.000 eura ili više u pisanom obliku putem obrasca koji sadrži podatke iz članka 3. Uredbe (EU) 2018/1672.

Uz članka 44.
Propisuje se prekršajna odredba za pošiljatelja ili primatelja ili njihovog zastupnika koji na zahtjev Carinske uprave ne prijave u smislu objavljivanja gotovinu u vrijednosti od 10.000,00 eura ili više koju unosi u Republiku Hrvatsku iz druge države članice ili iznosi iz Republike Hrvatske u drugu državu članicu, u pisanom obliku putem obrasca koji sadrži podatke iz članka 4. Uredbe (EU) 2018/1672.

Uz članak 45.
Ovim se člankom propisuju uvjeti za kvalificirani oblik prekršaja propisanih člancima od 41. do 44. ovoga Prijedloga zakona: ako je vrijednost gotovine koja je predmet prekršaja 100.000,00 eura ili više ili ako je gotovina koja je predmet prekršaja bila skrivena ili ako je prekršaj počinjen na osobito drzak način. Gornja granica zapriječene novčane kazne za počinitelja kvalificiranog oblika prekršaja propisana je u višem iznosu od gornje granice zapriječene novčane kazne za osnovni oblik prekršaja iz članaka 41. do 45. Prijedloga zakona, a u skladu s odredbom članka 33. stavkom 7. Prekršajnog zakona („Narodne novine“, br. 107/07., 39/13., 157/13., 110/15., 70/17., 118/18. i 114/22.) (najteži prekršaji u području financija), dok se kao donja granica novčane kazne primjenjuje donja granica zapriječene novčane kazne propisana za osnovni oblik prekršaja iz članaka 41. do 45. Prijedloga zakona.

Uz članak 46.
U stavku 1. ovoga članka propisano je da izrečena novčana kazna za prekršaje iz članaka 41. do 45. ovoga Prijedloga zakona mora biti niža od 60 % iznosa neprijavljene gotovine. Ova odredba propisana je u skladu s presudom Suda Europske unije u predmetu C-255/14 Chmielewski ECLI:EU:2015:475 kojom je presuđeno da se kažnjavanje novčanom kaznom u iznosu od 60 % ili više od iznosa neprijavljene gotovine smatra prekomjernim kažnjavanjem.

U stavku 2. ovoga članka propisuje se mogućnost da izrečena novčana kazna i troškovi prekršajnog postupka mogu biti prisilno podmireni iz privremeno zadržane gotovine ako ne budu plaćeni u roku koji je određen u odluci o prekršaju. To je u skladu s Preporukom 32 Radne skupine za financijske mjere (FATF) koja od država koje primjenjuju njezine Preporuke traži usvajanje mjera potrebnih za učinkovitu primjenu sankcija, pa se osigurava primjena mjera potrebnih za učinkovitu naplatu novčanih kazni.

Uz članke 47. i 48.
Propisuje se ovlast privremenog zadržavanja gotovine u eurima i strane gotovine od strane nadzornih tijela, te dokumentacije i drugih predmeta kojima je izvršen prekršaj, koji su rezultat prekršaja ili mogu poslužiti kao dokaz u prekršajnom postupku. Također, daje se ovlaštenje ovlaštenim osobama Financijskog inspektorata da privremeno ograniče ili zabrane obavljanje određene djelatnosti subjektu nadzora i prije započinjanja prekršajnog postupka.

Uz članak 49.
Propisuje se daljnje važenje odobrenja za obavljanje mjenjačkih poslova izdanih prije stupanja na snagu ovoga Zakona te obveza Hrvatske narodne banke da u roku od osam dana od dana

stupanja na snagu ovoga Zakona objavi registar ovlaštenih mjenjača koji su imali važeće odobrenje za obavljanje mjenjačkih poslova na dan stupanja na snagu ovoga Zakona.

Uz članak 50.
Stavkom 1. propisuje se prestanak važenja certifikata za računalne programe osim certifikata izdanih nakon 1. prosinca 2022., koji su zasnovani na euru kao službenoj valuti Republike Hrvatske. Tako je uređeno radi pravne sigurnosti i reguliranja statusa certifikata izdanih prije 1. prosinca 2022. budući da su se odnosili isključivo na računalne programe koji rade prema postavkama da je hrvatska kuna službena valuta u odnosu na koju se formira tečaj. Slijedom navedenog stavkom 3. se zabranjuje proizvođačima nuđenje takvih računalnih programa, a ovlaštenim mjenjačima njihovo korištenje. Stavkom 2. se propisuje da će Hrvatska narodna banka objaviti registar važećih certificiranih programa.

Uz članak 51.
Stavkom 1. ovoga članka propisuje se da će se svi postupci za izdavanje odobrenja i certifikata koji su pokrenuti prije stupanja na snagu ovoga Zakona dovršiti prema odredbama Zakona o deviznom poslovanju („Narodne novine“, br. 96/03., 140/05., 132/06., 150/08., 92/09., 133/09., 153/09., 145/10., 76/13., 52/21. i 141/22.).

Stavkom 2. ovoga članka propisuje se da će se svi prekršajni postupci radi prekršaja iz područja primjene Uredbe (EU) 2018/1672 i kontrole gotovine koja se unosi u Republiku Hrvatsku iz druge države članice ili iznosi iz Republike Hrvatske u drugu državu članicu koji su pokrenuti prije stupanja na snagu ovoga Zakona dovršiti prema odredbama Zakona o deviznom poslovanju („Narodne novine“, br. 96/03., 140/05., 132/06., 150/08., 92/09., 133/09., 153/09., 145/10., 76/13., 52/21. i 141/22.). Naime, Prijedlogom zakona mijenja se nadležnost za vođenje prekršajnog postupka u prvom stupnju za navedene prekršaje pa bi umjesto Financijskog inspektorata za njih bila nadležna Carinska uprava.

Uz članak 52.
Propisuje se da će Vlada Republike Hrvatske donijeti uredbu kojom će urediti postupanje policijskih službenika nadležnih za kontrolu gotovine u pratnji koja se unosi/iznosi u/iz Europske unije preko Republike Hrvatske i koja se unosi/iznosi u/iz Republike Hrvatske u/iz druge države članice Europske unije u roku od godine dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Propisuje se obveza donošenja podzakonskih propisa od strane Hrvatske narodne banke u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Uz članak 53.
Člankom 53. propisuje se koji podzakonski propisi ostaju na snazi do donošenja podzakonskih propisa na temelju ovoga Zakona.

Uz članak 54.
Člankom 54. uređen je način ispunjavanja obveza ovlaštenih mjenjača i banaka u prijelaznom razdoblju.

Uz članak 55.
Propisuje se koji podzakonski propis se stavlja izvan snage stupanjem na snagu ovoga Zakona.

Uz članak 56.
Propisuje se prestanak važenja Zakona.

Uz članak 57.
Propisuje se stupanje na snagu Zakona osmoga dana od dana objave u „Narodnim novinama", osim pojedinih taksativno navedenih odredbi koje stupaju na snagu devet mjeseci od dana stupanja na snagu Zakona. Konkretno, radi se o odredbama koje ovlaštenim mjenjačima omogućuju određene nove ovlasti pri obavljanju mjenjačkih poslova (obavljanje mjenjačkog posla iz članka 9. stavka 1. točke 3. te naplatu mjenjačke naknade u skladu s člankom 11. stavcima 5. i 6.) koje sve moraju biti odgovarajuće evidentirane certificiranim programom. Kako je utvrđeno da je devet mjeseci od stupanja na snagu ovoga Zakona minimalno potrebno razdoblje za donošenje i stupanje na snagu podzakonskog propisa kojim se detaljnije uređuju i takve nove funkcionalnosti certificiranog programa te provede postupak izdavanja certifikata za barem jedan računalni program s tim novim funkcionalnostima, propisano je i odgođeno stupanje na snagu odredbi članka 9. stavka 1. točke 3. te članka 11. stavaka 5. i 6. ovoga Zakona, a time i prekršajne odredbe članka 36. stavka 1. točaka 14 . i 15. ovoga Zakona.

IV. OCJENA I IZVORI SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu ovoga Zakona nije potrebno osigurati sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

V. RAZLIKE IZMEĐU RJEŠENJA KOJA SE PREDLAŽU KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA U ODNOSU NA RJEŠENJA IZ PRIJEDLOGA ZAKONA I RAZLOZI ZBOG KOJIH SU TE RAZLIKE NASTALE

U Hrvatskome saboru nakon rasprave o Prijedlogu zakona o deviznom poslovanju, na sjednici održanoj 21. studenoga 2025. donesen je Zaključak kojim se prihvaća Prijedlog zakona te su sve primjedbe, prijedlozi i mišljenja izneseni u raspravi upućeni predlagatelju radi pripreme Konačnog prijedloga zakona.

U odnosu na tekst Prijedloga zakona, koji je raspravljen u prvom čitanju u Hrvatskome saboru, u tekstu Konačnog prijedloga zakona nastale su određene razlike kao posljedica uvažavanja stajališta iznesenih tijekom rasprave te promišljanja predlagatelja u cilju poboljšanja odredbi Konačnog prijedloga zakona.

Sukladno primjedbama Odbora za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora pravno i nomotehnički dorađen je izričaj pojedinih odredaba kako slijedi:

- u članku 13. stavku 4. Konačnog prijedloga zakona poziva se općenito na propise te je u točki 1. navedeno „ovim Zakonom", u točki 2. „prekršaj propisan zakonom kojim se uređuje sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma" i u točki 3. „prekršaj propisan zakonom kojim se uređuje računovodstveno poslovanje."

- u članku 19. stavku 3. Konačnog prijedloga zakona brisana je riječ: „detaljnije" te su brisane odredbe članaka na koje se upućivalo i riječi: „sadržaj posebne transakcije iz članka 11. stavka 12. ovoga Zakona" te se u Konačnom prijedlogu zakona općenito navodi što će podzakonski propis sadržavati

- u odredbama članaka 40., 42. i 44. Konačnog prijedloga zakona odredba o prekršajnoj odgovornosti odgovorne osobe u pravnoj osobi propisana je neposredno iza prekršajne odgovornosti pravne osobe, kao stavak 2.

- u članku 51. u stavku 2. Konačnog prijedloga zakona umjesto riječi: „nastavit će se i pravomoćno dovršiti prema stvarnoj nadležnosti propisanoj" navedeno je „dovršit će se prema odredbama Zakona" čime je izričaj ujednačen kao u stavku 1. članka 51. Konačnog prijedloga zakona

- u članku 52. Konačnog prijedloga zakona sadržajno su zamijenjene odredbe stavaka 1. i 2. te se stavkom 1. predlaže rok za donošenje uredbe koju donosi Vlada Republike Hrvatske, a stavkom 2. rok za donošenje podzakonskog propisa koji donosi Hrvatska narodna banka

- u članku 53. Konačnog prijedloga zakona bilo je potrebno doraditi izričaj stavka 1. jer pravno i nomotehnički nije dopušteno da na snazi ostanu pojedine odredbe podzakonskog propisa koji se stavlja izvan snage. U Konačnom prijedlogu zakona stavkom 1. propisano je da podzakonski propis ostaje na snazi do stupanja na snagu novog podzakonskog propisa

- u naslovu iznad članka 56. Konačnog prijedloga zakona brisan je puni naziv zakona kao suvišan (brisane su riječi: „o deviznom poslovanju") te je navedeno „Prestanak važenja Zakona".

Predlagatelj je u Konačnom prijedlogu zakona učinio sljedeće izmjene:

- u članku 35. stavku 4. Konačnog prijedloga zakona riječ: „rješenjem" zamijenjena je riječju: „odlukom". Naime, povodom žalbe na prvostupanjsko rješenje o prekršaju Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske odlučit će presudom te je stoga nužno koristiti pojam „odluka o prekršaju" koji obuhvaća i presudu i rješenje o prekršaju

- u prekršajnim odredbama članka 36. stavka 1. Konačnog prijedloga zakona učinjene su sljedeće izmjene:
  - u novoj točki 40. se do stupanja na snagu novog podzakonskog propisa kao prekršaj propisuje postupanje protivno važećoj Odluci o uvjetima i načinu na koji ovlašteni mjenjači obavljaju mjenjačke poslove („Narodne novine", br. 85/19., 101/20., 68/22., 137/22. i 62/23.) čije važenje je propisano člankom 53. stavkom 1. ovoga Zakona
  - brisane su dosadašnje točke 40. i 41., a koje su se odnosile na obveze propisane člankom 54. stavcima 1. i 2. koje su brisane Konačnim prijedlogom zakona, a dosadašnje točke 42. do 45. postale su točke 41. do 44.
  - u navedenim točkama došlo je do izmjene u pozivanju na odredbe stavaka, a radi izmjena u članku 54. Konačnog prijedloga zakona

- u članku 37. stavku 1. točki 3. Konačnog prijedloga zakona došlo je do izmjene u pozivanju na odredbu stavka, a radi izmjena u članku 54. Konačnog prijedloga zakona

- u članku 39. Konačnog prijedloga zakona dodan je stavak 3. kojim se propisuje da se strana gotovina i gotovina u eurima koja je predmet prekršaja iz stavka 1. točke 2. ovoga

članka (ako mjenjačke poslove obavlja netko tko nije ovlašteni mjenjač ili banka) oduzima u korist državnog proračuna Republike Hrvatske

- u članku 40. stavku 1. točki 3. Konačnog prijedloga zakona došlo je do izmjene u pozivanju na odredbu stavka, a radi izmjena u članku 54. Konačnog prijedloga zakona

- u članku 49. Konačnog prijedloga zakona brisan je stavak 3. kao suvišan budući da je odredbom članka 16. stavka 4. propisano da će Hrvatska narodna banka dostaviti rješenje o ukidanju odobrenja za obavljanje mjenjačkih poslova nadležnom registarskom sudu odnosno registarskom tijelu koji će po službenoj dužnosti subjektu upisa brisati djelatnost obavljanja mjenjačkih poslova iz sudskog odnosno obrtnog registra

- iz naslova iznad članka 54. Konačnog prijedloga zakona brisane su riječi: „ovlaštenih mjenjača“

- u članku 54. Konačnog prijedloga zakona brisani su stavci 1., 2. i 8. te je zbog navedenih izmjena došlo je do renumeracije stavaka.

VI. PRIJEDLOZI, PRIMJEDBE I MIŠLJENJA KOJI SU DANI NA PRIJEDLOG ZAKONA, A KOJE PREDLAGATELJ NIJE PRIHVATIO TE RAZLOZI NEPRIHVAĆANJA

Na tekst Prijedloga zakona nije bilo suštinskih primjedbi niti prijedloga koje predlagatelj nije prihvatio, odnosno sve upućene primjedbe s rasprave u Hrvatskome saboru pomno su razmotrene te je zaključeno kako su te primjedbe izvan opsega predmeta ovoga Konačnog prijedloga zakona.

PRILOG - **Izjava o usklađenosti prijedloga propisa s pravnom stečevinom Europske unije**

IZJAVA O USKLAĐENOSTI PRIJEDLOGA PROPISA S PRAVNOM STEČEVINOM EUROPSKE UNIJE

1. Naziv prijedloga propisa

Zakon o deviznom poslovanju (II. čitanje)

2. Stručni nositelj izrade prijedloga propisa

MINISTARSTVO FINANCIJA

3. Veza s Programom Vlade Republike Hrvatske za preuzimanje i provedbu pravne stečevine Europske unije

Predviđeno Programom Vlade Republike Hrvatske za preuzimanje i provedbu pravne stečevine Europske unije za 2026. godinu.
Rok: I. kvartal 2026.

4. Preuzimanje odnosno provedba pravne stečevine Europske unije

a) Odredbe primarnih izvora prava Europske unije

Ugovor o funkcioniranju Europske unije
članak/članci 33. i 114.

b) Sekundarni izvori prava Europske unije

Uredba (EU) 2018/1672 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2018. o kontrolama gotovine koja se unosi u Uniju ili iznosi iz Unije i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1889/2005 (SL L 284, 12.11.2018.)

32018R1672

c) Ostali izvori prava Europske unije

-

5. Prilog:

-

Potpis EU koordinatora stručnog nositelja izrade prijedloga propisa, datum i pečat

Stipe Župan

Državni tajnik

(potpis)

REPUBLIKA HRVATSKA 12.1.2026 (datum i pečat) ZAGREB MINISTARSTVO FINANCIJA

Potpis EU koordinatora Ministarstva vanjskih i europskih poslova, datum i pečat

Andreja Metelko-Zgombić

Državna tajnica

(potpis)

13. 1. 2026

(datum i pečat)